

Akční plán 2024-2026 Strategie sociálního začleňování 2021-2030

MPSV

2023

Obsah

1	Úvod	3
2	Uplatňování základních principů	5
2.1	Podpora rovných příležitostí	5
2.2	Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni	6
2.3	Posilování sociální soudržnosti	7
2.4	Mainstreaming sociálního začleňování	9
3	Sociální práce jako základní nástroj sociálního začleňování	11
4	Oblasti podporující sociální začleňování	15
4.1	Prevence zadlužování a pomoci s problémem předlužení	15
4.2	Zaměstnání a jeho udržení	17
4.3	Sociální služby	21
4.4	Podpora rodiny	24
4.5	Přístup ke vzdělání	29
4.6	Přístup k bydlení	34
4.7	Přístup ke zdravotní péči	37
4.8	Zajištění důstojných životních podmínek	42
4.9	Zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku	43
4.10	Prevence a snižování škod spojených s užíváním návykových látek a závislostním chováním	45
5.	Realizace a monitorování Strategie sociálního začleňování	47
	Seznam zkratk	48

1 Úvod

Předkládaný Akční plán 2024–2026 (dále jen „Akční plán“) vychází ze Strategie sociálního začleňování 2021–2030 (dále jen „Strategie“). V průběhu plnění celé Strategie je vždy na období tří let sestaven Akční plán jako nástroj strategického řízení, který obsahuje soubor opatření, jejichž realizace povede k naplnění cílů Strategie.

Předkládaný akční plán je již druhým dokumentem k provedení zamýšlených cílů citovaného strategického rámce. Obsahuje proto nejen zcela nové cíle, ale zahrnuje rovněž určitý inovativní pohled a bilancuje dříve vytyčené cíle a tyto, v řadě případů, modifikuje v prostředí měnících se podmínek.

Akční plán shrnuje nejdůležitější problémy, kterým Česká republika čelí v oblasti sociálního vyloučení, a zároveň zveřejňuje cíle, popisy úkolů i indikátory splnění. Opatření, která jsou v tomto akčním plánu navržena, vycházejí z podnětů jednotlivých resortů a Komise pro sociální začleňování. Předkladatelé rovněž vycházeli z robustně pojaté diskusní platformy tematických sítí k jednotlivým dílčím tématům, v rámci níž byla posuzovaná materie diskutována s desítkami odborníků na dané dílčí problematiky.

Cílem akčního plánu je jasné pojmenování největších problémů v okruhu témat souvisejících se sociálním vyloučením a přispět k jejich řešení. V otázkách vytyčených cílů je kladen důraz na jejich realistické dosažení a na otázku, zda jsou dosažitelné v prostředí současné ekonomické situace.

Akční plán se soustředí na jednotlivé aspekty vzájemně propojených vztahů relevantních oblastí. Těmi jsou zejména dostupná zdravotní péče, přístup ke vzdělání, zaměstnanost, sociální ochrana, bydlení, prevence negativních sociálních jevů, prevence zadlužování a pomoc s problémem předlužení aj. **Akční plán stanovuje rámec, v němž se bude nadále politika boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení v určeném časovém období pohybovat.**

Cíle k jednotlivým kapitolám ve Strategii, ze kterých je vytvořen Akční plán, jsou doplněny krátkým textem, shrnutím nejdůležitějších oblastí, ve které by se do budoucna mělo směřovat ke změně. Je třeba uvést, že **všechny kapitoly jsou považovány za rovné** a jejich řazení je dáno analogickým řazením Strategie sociálního začleňování 2014–2020, tedy předcházejícího dokumentu. Neznamená to však, že by cíle vzhledem k různému počtu měly jinou důležitost, jsou pouze rozvrženy do jedné až tří tematických oblastí. Cíle jsou se stejnou důležitostí a vahou dále rozpracovány dle následujícího schématu: V Akčním plánu 2024–2026 jsou konkretizovány na jednotlivá opatření. Současně jsou jasné nastaveny indikátory plnění jednotlivých opatření, a to za použití SMART metody (konkrétní, měřitelné,

realistické, časově ohraničené a hodnotitelné). Dále je určen termín dokončení, financování a gestoři, kteří zodpovídají za indikátory splnění.

Akční plán i Strategie je plně v souladu s prosazovaným přístupem na evropské úrovni, co se týče nediskriminace, deinstitucionalizace sociálních služeb¹ a sociálního začleňování ve smyslu toho, že nikdo nesmí zůstat opomenut. Zejména jde o plnění stanovených zásad v Evropském pilíři sociálních práv, pokud jde o rovné příležitosti, sociální inkluzi osob se zdravotním postižením, vyloučení z bydlení, či přístup ke zdravotní péči a přístup k základním službám. Veškerá opatření jsou v souladu s uplatňováním principu rovného zacházení podle Směrnice 2000/43/EC o implementování rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasový a etnický původ a Směrnice 2006/54/EC o implementaci principu rovných příležitostí a rovného zacházení mezi muži a ženami. Antidiskriminační přístup zcela koresponduje s Listinou základních práv EU.

¹ Např. Závěry Rady z prosince 2017 ke zlepšení komunitní podpory a péče pro nezávislé žití.

2 Uplatňování základních principů

2.1 Podpora rovných příležitostí

Číslo a název úkolu	Cíl 2.1.a: Podpora rovného přístupu osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených a osob s různým typem znevýhodnění k veřejným službám.
Popis úkolu	Zvýšit občanskou informovanost osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených z hlediska základních kompetencí a právního povědomí, podporovat aktivní dobrovolnictví v této oblasti. Zvýšit informovanost veřejnosti o problematice sociálního vyloučení. Podpořit snižování nerovností osob s různým typem znevýhodnění ve společnosti , např. osob se zdravotním postižením, migrantů, menšin (včetně marginalizovaných skupin jako jsou Romové). Snižovat bariérovost veřejného prostoru z hlediska fyzických, orientačních a komunikačních bariér, i z hlediska stereotypizace některých skupin či osob (např. seniorů, Romů, osob se zdravotním postižením, rodin s dětmi, osob ve výkonu trestu a po propuštění). Podpořit genderovou rovnost především v oblasti trhu práce, rovného odměňování, domácího a genderově podmíněného násilí žen a mužů v rodinné a sociální politice. Zvýšit informovanost pracovníků veřejné správy na všech úrovních a samosprávy o negativních důsledcích nezajištění rovného přístupu osob sociálně vyloučených nebo osob ohrožených sociálním vyloučením a dopadu přímé či nepřímé diskriminace.
Opatření	1. Zajištění vzdělávacích aktivit, podporující osvětu o dopadech nerovného přístupu a stereotypizaci osob sociálně vyloučených na zaměstnanost a další související oblasti 2. Podpora vzdělávacích aktivit zaměstnanců ÚP ČR (kteří realizují zprostředkování volných pracovních míst a nabídky rekvalifikací) a zaměstnavatelů v oblasti podpory genderové rovnosti v kontextu života v sociálním vyloučení, možnosti sociální práce na ÚP ČR a možností podnikové sociální práce.
Indikátor splnění	1. Realizace workshopů/seminářů pro zástupce veřejné správy (státní správy, samosprávy i politické zástupce municipalit) a další partnery z území (zástupce NNO, školských zařízení aj.) o dopadech sociálního znevýhodnění osob na oblast zaměstnanosti a další související oblasti. 2. Realizace vzdělávacích aktivit pro zaměstnance ÚP ČR a zaměstnavatele se zaměřením na genderovou rovnost.
Odpovědný subjekt	MMR (1.), ÚP ČR (2.)
Spolupracující subjekty	Krajské úřady, obecní úřady, obce, kraje, NNO, MŠMT, MV, MK, zástupci zaměstnavatelů
Termín dokončení	12/2026, plnění průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

2.2 Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni

Číslo a název úkolu	Cíl 2.2.a: Vytvořit funkční systémy sociálního začleňování na lokálních a regionálních úrovních v územích s největší koncentrací sociálně vyloučených lokalit a sociálním vyloučením ohrožených osob.
Popis úkolu	Aktivně propojovat užší spolupráci samosprávných orgánů krajů a obcí s orgány státní správy na všech úrovních, včetně propojení samosprávy s ÚP ČR. Klást důraz na regionální hledisko se zaměřením na oblasti s vyšší koncentrací osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených. Navázat na dosavadní systém metodického vedení, vzdělávání a koordinaci obcí a krajů v oblasti sociálního začleňování a dále jej rozvíjet prostřednictvím využití inovativních přístupů a příkladů dobré praxe z území.
Opatření	1. Podpora krajů a obcí v rozvoji sociálního začleňování prostřednictvím rozvoje a inovace metodického vedení a realizace regionálních a národních platforem pro sdílení praxí a informací s důrazem na aspekt „peer to peer“. 2. Implementovat a rozvíjet Metodiku koordinovaného přístupu k sociálnímu vyloučení 2021+.
Indikátor splnění	1. Realizace každoročního celostátního setkání a 3 regionálních setkání v daném roce podporující zavádění inovativních přístupů a metod a využívání osvědčených praxí. 2. Zpráva k implementaci Metodiky koordinovaného přístupu k sociálnímu vyloučení 2021+.
Odpovědný subjekt	MPSV (1.), MMR (2.)
Spolupracující subjekty	ÚP ČR, kraje, obce, NNO, MAS, VŠ, poskytovatelé sociálních služeb
Termín dokončení	12/2026, plnění průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

2.3 Posilování sociální soudržnosti

Číslo a název úkolu	Cíl 2.3.a: Prostřednictvím koncepčního přístupu k sociálnímu vyloučení účinně snižovat rizika, která pro společenskou soudržnost představuje sociální vyloučení, a to na celostátní i lokální a regionální úrovni. Prostřednictvím vertikální a horizontální koordinace zastřešit prevenci a řešení sociálního vyloučení.
Popis úkolu	Vytvořit funkční systém účinné prevence a oslabování procesů sociálního vyloučení a omezování územní koncentrace sociálního vyloučení. Koncepční přístup je založen na uplatňování výsledků systematického studia jevů a procesů sociálního vyloučení a jejich podoby v kontextu prostorové, sociální a ekonomické izolace a kulturní odlišnosti. Dále je třeba navázat vyhodnocováním dopadu a efektivity politik a dílčích intervencí v rámci boje proti sociálnímu vyloučení, vč. identifikace tzv. dobrých praxí a neosvědčených postupů, a to při rozhodování na všech úrovních a ve všech relevantních oblastech. Opatření navážou na dosavadní činnosti Agentury a budou směřovat k posílení spolupráce mezi veřejnou správou, neveřejným sektorem, občanskou společností, komunitními a lokálními skupinami i jednotlivci. Cílem je také provázat politiky sociálního začleňování zejména s politikami integrace menšin (především integrace Romů) a s bojem proti diskriminaci. Dále budou opatření směřovat k zajištění pružnosti systému tak, aby v krátkém časovém horizontu reagoval na trendy a změny ve vývoji v oblasti sociálního vyloučení a sociálního začleňování a na jejich dopad, jak na celospolečenské, tak na místní úrovni. V rámci koncepčního přístupu budou pro dosažení účinné prevence a oslabování procesů sociálního vyloučení a omezování územní koncentrace sociálního vyloučení synergicky uplatňovány vzájemně provázané nástroje, především nástroje normativní, finanční, strategické, plánovací a projektové, organizační/institucionální, procesní, výzkumné, technologické, vzdělávací, osvětové a dobrovolné.
Opatření	1. Systematické sledování vývoje sociálně vyloučených lokalit, jevů a procesů sociálního vyloučení na úrovni obcí, dopadů a efektivity lokálních a regionálních politik.
Indikátor splnění	1. Vyhodnocování projektů podpořených v rámci výzev OPZ+ dle každoroční aktualizace dat o sociálním vyloučení vyplývající z Metodiky pro posouzení míry a rozsahu sociálního vyloučení v území.
Odpovědný subjekt	MMR (1.)
Spolupracující subjekty	MPSV, krajské úřady, obecní úřady, obce, kraje
Termín dokončení	12/2026, plnění průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 2.3.b: Posílit participaci osob sociálně vyloučených či sociálním vyloučením ohrožených na rozhodování o řešení sociálního vyloučení.
Popis úkolu	Zajistit standardizaci postupů v oblasti zapojení cílové skupiny umožňující osobám sociálně vyloučeným či sociálním vyloučením ohroženým dostupné kvalitní a srozumitelné informace, rozvoj kompetencí pro porozumění jevům sociálního vyloučení, snížení prahovosti institucionálních postupů, které brání vyšší participaci. Realizace informačních kampaní, osvětových a vzdělávacích aktivit za účelem snižování bariér pro participaci. Podporovány budou místní komunity tak, aby se vzájemně posilovaly na bázi důvěry a porozumění. Aplikovány budou aktivizující participativní metody zaměřené na vlastní iniciativu cílové skupiny (mj. prostřednictvím metody LEADER aj.). Specifické rozvojové potřeby území budou reflektovány v rámci integrovaného nástroje komunitního rozvoje „Komunitně vedený místní rozvoj“ (CLLD).
Opatření	1. Realizace aktivit vedoucích k podpoře zapojení obyvatel SVL do rozhodovacích procesů a veřejných akcí obce. 2. Identifikace bariér bránících v zapojení obyvatel SVL do rozhodovacích procesů a veřejných akcí a jejich snižování prostřednictvím realizace osvětových a vzdělávacích aktivit.
Indikátor splnění	1. V min. 3 lokalitách je pro neformální skupiny obyvatel dostupný participativní rozpočet, komunitní nadace nebo „nízkoprahový“ fond pro pilotní realizaci komunitních, občansko-participativních a jiných bottom-up aktivit propojujících obyvatele SVL s ostatní veřejností obce. Může se jednat o podporu veřejných setkání s využitím participativních metod, komunitních aktivit zaměřených na posilování místních sousedství, občanských platforem i zacílených fokusních skupin se zástupci CS (zejm. obyvatel SVL). 2. Realizace informační kampaně, osvětových a vzdělávacích aktivit za účelem snižování bariér pro participaci a k podpoře místních komunit: a) příprava a publikování min. 6 odborných textů, pracovních manuálů a konferenčních příspěvků k tématu komunitní práce a participativní sociální práce; b) vytvoření webové prezentace a šíření dobré praxe formou videomedailonků z min. 3 lokalit spolupracujících s ASZ zaměřených na: síťování a propojování relevantních osob/aktérů, zjišťování potřeb a zapojení různých aktérů do spolupráce s CS, vyhledávání realizátorů komunitní práce vč. potencionálních; c) posilování odborných kapacit ve 12 spolupracujících lokalitách k realizaci a rozvoji komunitní práce a participativních postupů v sociální práci.
Odpovědný subjekt	MMR (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, MPSV, MAS, dobrovolné svazky obcí, knihovny, VŠ
Termín dokončení	12/2026, plnění průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

2.4 Mainstreaming sociálního začleňování

Číslo a název úkolu	Cíl 2.4.a: Využívat evidence based přístupu při tvorbě politik a posilovat informovanost o problematice sociálního vyloučení.
Popis úkolu	Podporovat výzkumy pro evidence-based policy ² , pravidelné sběry dat a sdílení dat v oblasti postavení lidí sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených. Zvýšit informovanost státu a samosprávy ohledně překážek, které brání lidem sociálně vyloučeným nebo sociálním vyloučením ohroženým se plnohodnotně a smysluplně seberealizovat, a to sběrem dat a výzkumem. K odhalení „neviditelně“ sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených osob využívat znalostí a informací sociálních pracovníků, získaných také z depistážní činnosti. Pilotovat a testovat nové/alternativní nástroje v oblasti sociálního začleňování (sociálně-zdravotní pomezí sociálních služeb, OSPOD, sociální bydlení, sociální podnikání, nové metody sociální práce, primární prevenci atd.). Podporovat sledování dopadu vč. zpracování analýz k prověření ekonomických úspor jednotlivých intervencí, podporovat udržitelnost a šíření těchto programů na lokální i národní úrovni, jakož i udržitelnost již osvědčených programů a služeb. Zaměřit se na sběr anonymizovaných dat.
Opatření	1. Zvýšení informovanosti státu a samospráv o problematice a dopadech sociálního vyloučení. 2. Rozvoj evidence based přístupů při tvorbě politik prostřednictvím vyhodnocování v praxi pilotovaných nástrojů v oblasti sociálního začleňování. 3. Pravidelné mapování počtů a struktury osob v bytové nouzi, které spadají do koncepčních kategorií typologie ETHOS, podle jednotné metodiky umožňující komparaci a sledování trendů v čase. 4. Monitoring počtu lokalit rezidenční segregace identifikovaných prostřednictvím mapové a datové aplikace „Lokality sociálního vyloučení a segregace“.
Indikátor splnění	1. Aktualizace dat o sociálním vyloučení prostřednictvím mapového serveru AGIS a zpřístupnění dat místním a krajským samosprávám a jejich průběžná aktualizace. 2. Popsané, v praxi pilotované a (procesně i dopadově) vyhodnocované nástroje v oblasti sociálního začleňování (vytvářející např. prostřednictvím projektových aktivit), které jsou připravené k rozšíření do relevantních území nebo institucí. 3. Vypracovaná analýza počtů a struktury osob v bytové nouzi, které spadají do koncepčních kategorií typologie ETHOS, zveřejňovaná v pravidelném intervalu (jednou za dva roky) umožňující porovnání dat v čase. 4. Počet obyvatel žijících v lokalitách rezidenční segregace identifikovaných prostřednictvím mapové a datové aplikace „Lokality sociálního vyloučení a segregace“ (cílová hodnota X tis. obyvatel).
Odpovědný subjekt	MMR (1., 2., 4.), MPSV (3.)
Spolupracující subjekty	MPSV, kraje, obce, NNO
Termín dokončení	12/2026, plnění průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

² Doslova "politika založená na důkazech". Rozhodování na základě faktických údajů a práci si daty, která umožňují hodnotit skutečné dopady a efektivitu jednotlivých opatření.

Číslo a název úkolu	Cíl 2.4.b: Zvýšit kvalitu a koherenci veřejných politik a tím zvýšit jejich vliv na oslabování procesů sociálního vyloučení a omezování územní koncentrace sociálního vyloučení.
Popis úkolu	Opatření budou směřovat k zajištění podmínek pro obsahovou soudržnost a vzájemnou provázanost veřejných politik, především zajištěním dostupnosti potřebných dat, odborných poznatků a odborné a metodické podpory pro tvorbu veřejných politik a vyhodnocování jejich dopadu v oblasti prevence a řešení sociálního vyloučení. Opatření budou zahrnovat vývoj nových nástrojů, postupů a metodologií, včetně využití technologií. Vývoj bude probíhat v oblasti sběru dat, výzkumu a dopadové evaluace, včetně rozvoje kvalitativních přístupů, dále např. v oblasti projektového a procesního řízení při tvorbě a implementaci místních a regionálních strategií v oblasti sociálního začleňování (např. vývoj dynamického participativního modelu strategického plánování směřujícího k účinnému propojení přínosů integrovaného přístupu a postupného, inkrementálního vývoje, bottom-up a top-down přístupu³), v oblasti kolektivního dopadu – impaktu, a postupů pro zvyšování hodnoty sítí. Opatření budou směřovat také k vytváření vhodných podmínek (zejména legislativních, nelegislativních, finančních, znalostních) pro aktivní spolupráci složek veřejné správy s územně samosprávnými celky, jejich svazky či spolky, místními akčními skupinami, sítí veřejných knihoven, nevládním neziskovým sektorem a podnikatelským, akademickým a výzkumným sektorem při řešení sociálního vyloučení. Opatření budou cílena také na vznik, fungování a vzájemné propojování horizontálních i vertikálních sítí aktérů v oblasti sociálního začleňování jako ke klíčovému předpokladu kvalitního rozhodování v oblasti sociálního začleňování a šíření pozitivního dopadu intervencí a opatření pro minimalizaci a prevenci sociálního vyloučení.
Opatření	1. Podpora obsahové soudržnosti a vzájemné provázanosti veřejných politik prostřednictvím zajištění dostupnosti dat a odborných poznatků.
Indikátor splnění	1. Setkávání platformy pro sdílení dat o sociálním vyloučení mezi ústředními orgány státní správy a dalšími subjekty. Využívání obdobné a úplné datové základny při návrzích a implementaci opatření v gesci různých resortů.
Odpovědný subjekt	MMR (1.)
Spolupracující subjekty	MPSV, MV, MZ, MSp, Exekutorská komora, Asociace krajů, SMO ČR, SMS ČR, NS MAS, NNO, akademická sféra, SOÚ AV ČR (Český sociálně-vědní datový archiv), MK
Termín dokončení	12/2026, plnění průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

³ Top-down přístup je přístup vycházející shora, od politiků nebo úředního aparátu.

3 Sociální práce jako základní nástroj sociálního začleňování

Číslo a název úkolu	Cíl 3.a: Rozvíjet a profesionalizovat sociální práci.
Popis úkolu	Realizace cíle bude spočívat mj. v dokončení legislativního procesu zákona o sociální práci (profesního zákona) a jeho implementaci do praxe, i v realizaci nástrojů k zabezpečení odpovídajícího finančního hodnocení sociálních pracovníků, resp. výkonu sociální práce ve veřejné správě. Posilovat metodami sociální práce občanské zplnomocňování osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených. Analyzovat slepá místa v systému sociální práce se sociálně znevýhodněnými, navrhnout a prosadit potřebná opatření k jejich odstranění. Podnikat systematické kroky k měření dopadu existujících intervencí, mapování postupů s prokazatelným sociálním a ekonomickým dopadem, zpracování argumentů pro klíčové stakeholdery a podpora šíření této praxe.
Opatření	1. Příprava a předložení návrhu profesního zákona vládě, a jeho případná implementace do praxe. 2. Získání nástroje pro získávání dat z terénu s cílem posílení preventivní role sociální práce. 3. Propagace a zvyšování povědomí veřejnosti o sociální práci. 4. Rozvoj vzdělávání v komunitní práci. 5. Ověření softwaru pro responzivní evaluaci a plánování komunitní práce EVKA.
Indikátor splnění	1. Vytvoření návrhu zákona a jeho předložení vládě. Následné vytvoření pracovní skupiny pro implementaci „profesního zákona“ do praxe. 2. Vytvoření postupu pro získávání dat z terénu s cílem posílení preventivní role sociální práce. 3. Propagace a zvyšování povědomí veřejnosti o sociální práci prostřednictvím každoroční konference ke světovému dni sociální práce a předání ocenění sociálním pracovníkům (ocenění Gratias). 4. Budou realizovány min. 3 kulaté stoly a konference na téma rozvoje vzdělávání v komunitní práci pro min. 6 organizací (vzdělavatelé a akreditační orgány), se zaměřením na zvýšení nabídky vzdělávacích institucí, obsah a rozsah kurzů pro komunitní pracovníky a VOŠ/VŠ studijní moduly/předměty v rámci (§110, odst. 4) nebo akreditované vzdělávací kurzy (§111 odst. 2 písm. b) pro garanty komunitní práce dle kvalifikačních požadavků výzvy na komunitní práci v KPSV+. 5. Min. ve 2 obcích spolupracujících s ASZ je rozšířen a pilotován software pro responzivní evaluaci a plánování komunitní práce EVKA.
Odpovědný subjekt	MPSV (1. - 3.), MMR (4., 5.)
Spolupracující subjekty	MŠMT, VŠ, VOŠ, NNO, MV, ÚP ČR, VS ČR, krajské úřady, kraje, obecní úřady obcí s rozšířenou působností a pověřené obecní úřady, obce
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 3.b: Vytvořit předpoklady pro koordinaci podpory v území.
Popis úkolu	Opatření se budou soustřeďovat na možnosti personálních kapacit výkonu sociální práce, posilování vzájemné spolupráce aktérů veřejné správy a ostatních subjektů při výkonu sociální práce . Významná bude další podpora sociální práce na obcích , sladování metod sociální práce a spolupráce s ÚP ČR, nestátními neziskovými organizacemi i sociálními službami , stejně jako důraz na finanční zabezpečení poskytovatelů sociálních služeb včetně sociálních pracovníků .
Opatření	1. Vytvoření systému mezíresortní spolupráce jednotlivých aktérů sociální práce. 2. Metodické řízení krajských metodiků sociální práce.
Indikátor splnění	1. Vytvoření systému spolupráce jednotlivých aktérů sociální práce napříč resorty. 2. Realizace metodického řízení krajských metodiků sociální práce.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Krajské úřady, kraje, obecní úřady, obce, MV, ÚP ČR, MMR, SMO ČR, SMS, ÚP ČR, NNO, PMS, VS ČR, MAS
Termín dokončení	průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 3.c: Posílit nástroje pro poskytování podpory v přirozeném prostředí osob.
Popis úkolu	Plnění tohoto cíle spočívá v rozvoji podpory poskytované co nejvyšší měrou v přirozeném prostředí osob , pro které je podpora určena, včetně rozvoje potřebných nástrojů (především komunitní práce) s důrazem na principy zplnomocnění (empowerment) a zotavení (recovery) klientů.
Opatření	1. Podpoření výkonu sociální práce v přirozeném prostředí klientů. 2. Aktualizace standardizovaného záznamu sociálního pracovníka a pravidelné metodické usměrňování sociálních pracovníků při využívání tohoto záznamu.
Indikátor splnění	1. Podpoření takového výkonu sociální práce, který umožní setrvání klientů v přirozeném prostředí při co největším zachování kvality života. 2. Aktualizace standardizovaného záznamu sociálního pracovníka a pravidelné metodické usměrňování sociálních pracovníků při využívání tohoto záznamu. Vytvoření systému spolupráce jednotlivých aktérů sociální práce napříč resorty.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Krajské úřady, kraje, obecní úřady, obce, MV, ÚP ČR, MMR, SMO ČR, SMS ČR, NNO, PMS, VS ČR, MAS
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 3.d: Prostřednictvím komunitní práce a participace obyvatel území s koncentrací sociálního vyloučení umožnit sociální změnu a vyrovnání disparit mezi potřebami lidí a zdroji.
Popis úkolu	Opatření jednotlivých resortů (v závislosti na příslušné oblasti komunitní práce) budou směřovat k systémovému ukotvení a k podpoře realizace komunitní práce jako nástroje tvorby místních společenství – občanských komunit v obcích a městech a spokojeného sousedství všech obyvatel obce. Opatření posílí kapacitu obyvatel ohrožených sociálním vyloučením při řešení jejich problémů a zapojení obyvatel ohrožených sociálním vyloučením či vyloučených do tvorby lokální politiky, realizace aktivit zvýší jejich účast na životě komunity v přirozených podmínkách místního společenství. Opatření posílí přístup zdola (tzv. bottom-up přístup, vycházející převážně z občanské společnosti) a podpoří občanské a advokační kompetence sociálně vyloučených osob a rovněž osob, kterým sociální vyloučení hrozí. Opatření se zaměří na využití potenciální husté sítě veřejných knihoven, jakožto důležitých aktérů lokálního komunitního života a neformálního, informálního a komunitního učení.
Opatření	1. Vymezení spolupráce MPSV, MK, Sdružení knihoven – SDRUK a Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) zahrnující rozvoj komunitních aktivit knihoven a jejich zapojení do komunitní práce s obyvateli. 2. Pilotování metody komunitní práce s obyvateli SVL. 3. Akreditovaný kurz komunitní práce pro komunitní pracovníky/pracovnice v SVL. 4. Vytvoření a veřejné publikování odborných textů, pracovních manuálů a konferenčních příspěvků k tématu komunitní práce a participativní sociální práce. 5. Podpora komunitní práce na celonárodní i regionální úrovni a zapojení všech relevantních aktérů (realizátorů i aktérů komunitní práce)
Indikátor splnění	1. Uzavření memoranda o spolupráci mezi MPSV, MK, Sdružením knihoven – SDRUK a Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) zahrnující rozvoj komunitních aktivit knihoven a jejich zapojení do komunitní práce s obyvateli. (Ve spolupráci s MK). 2. V min. 6 lokalitách, kde aktuálně chybí realizátor, je pilotována metoda komunitní práce s obyvateli SVL. 3. Akreditovaný kurz komunitní práce absolvuje min. 15 komunitních pracovníků, sociálních pracovníků komunitních lídrů a dalších aktérů ze SVL. 4. Vytvoření a veřejné publikování min. 6 odborných textů, pracovních manuálů a konferenčních příspěvků k tématu komunitní práce a participativní sociální práce (např. Listy sociální práce, Časopis Sociální práce/Sociální práca a další odborná periodika, odborné konference). 5. Realizace setkání v rámci tzv. Platformy pro komunitní práci na celonárodní i regionální úrovni za účasti relevantních partnerů (zástupců obcí, krajů, NNO, poskytovatelů sociálních služeb, mobilizovaných komunit obyvatel SVL, univerzit, knihoven a dalších) v územích s nejvyšší koncentrací sociálního vyloučení (zejm. Ústeckém, Moravskoslezském, Karlovarském, Libereckém, Jihomoravském a Olomouckém kraji).
Odpovědný subjekt	MPSV (1.), MMR (2.-5.)
Spolupracující subjekty	MPSV, MK, krajské úřady, kraje, obecní úřady, obce, NS MAS, Sdružení knihoven – SDRUK, SKIP, VŠ

Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

4 Oblasti podporující sociální začleňování

4.1 Prevence zadlužování a pomoci s problémem předlužení

Číslo a název úkolu	Cíl 4.1.a: Snižovat riziko sociálního vyloučení v důsledku předluženosti jednotlivců a domácností i osob výrazně ohrožených sociálním vyloučením.
Popis úkolu	Zvláštní pozornost bude věnována podpoře preventivních opatření a podpoře relevantních služeb zejména v oblasti dluhového poradenství . Samotnou kapitolou bude oblast vzdělávání včetně vzdělávání (budoucích) pracovníků poskytující podporu zadluženým lidem . Pro plnění tohoto cíle bude nezbytný sběr a analýza podrobnějších dat v oblasti exekucí a insolvencí a nutné legislativní změny , včetně regulací nebankovních půjček ze strany státu, např. určitou formou regulovat reklamní spoty propagující nebankovní půjčky.
Opatření	1. Pilotování nástroje pro prevenci energetické chudoby. 2. Monitorování sítě poskytovatelů proti-dluhového poradenství. 3. Prosazování tříletého oddlužení pro všechny. 4. Vyhlášení výzvy umožňující realizaci projektů v praxi ověřujících bariéry a zjednodušení procesu zřízení chráněného účtu.
Indikátor splnění	1. Přenos a testování belgického inovativního nástroje pro prevenci energetické chudoby – pronájmu úsporných domácích spotřebičů ohroženým domácnostem, s cílem snížit výdaje za energie a předcházet zadlužování a prohlubování sociálního vyloučení. 2. Návrh nástroje k zajištění monitoringu sítě poskytovatelů proti-dluhového poradenství. 3. Účast na projednávání novely insolvenčního zákona a aktivně prosazovat tříleté oddlužení pro všechny. 4. Zrealizování projektu v praxi ověřujícího bariéry a zjednodušení procesu zřízení chráněného účtu s využitím inovačního přístupu.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2., 4.), MSp (3.)
Spolupracující subjekty	Kraje, NNO, MSp, VS ČR, MMR
Termín dokončení	2026
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, částečně z ESF+ (1.).

Číslo a název úkolu	Cíl 4.1.b: Zlevnit a zefektivnit proces exekučního vymáhání a výrazně potírat protiprávní praktiky.
Popis úkolu	Opatření se zaměří na vyhodnocení dopadů legislativních změn, a na to navazující revizi procesu exekučního vymáhání, alternativních možností řešení úpadku, systému výpočtu srážek z příjmu, výše nezabavitelné částky, lepšího a bezplatného přístupu k informacím o vlastních dlužích a exekucích. Pozornost bude věnována i vzniku jednotného místa s dostupnými informacemi o daňových a správních exekucích.
Opatření	1. Revize systému srážek do oddlužení a dávek pro zvýšení motivace na trh práce. 2. Jednotný rejstřík všech daňových exekucí. 3. Meziresortní jednání o možnostech přípravy Jednotného rejstříku všech správních exekucí včetně určení resortu, který bude mít rejstřík ve své gesci. 4. Jednotná evidence všech exekucí.
Indikátor splnění	1. Nastavit systém srážek do oddlužení a dávek pro zvýšení motivace na trh práce. 2. Připravit vznik jednotného rejstříku všech daňových exekucí v gesci MF. 3. Vyhodnocení možnosti přípravy Jednotného rejstříku všech správních exekucí. 4. Kulatý stůl relevantních aktérů.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 3., 4.), MF (2.)
Spolupracující subjekty	MPSV, MSp, MV, Exekutorská komora, NNO
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

4.2 Zaměstnání a jeho udržení

Číslo a název úkolu	Cíl 4.2.a: Vytvářet podmínky pro vstup a udržení se na trhu práce pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.
Popis úkolu	V rámci tohoto cíle půjde zejména o vytváření příznivějšího prostředí pro osoby se specifickými potřebami, které jsou sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Hlavní myšlenkou opatření, obsažených v tomto cíli, je předpoklad, že vhodné podmínky na trhu práce přispějí ke snížení nezaměstnanosti dané cílové skupiny obyvatel, a to i nezaměstnanosti dlouhodobé, která představuje jednu ze zásadních příčin sociálního vyloučení. Ambicí níže uvedených opatření je postupně odstraňovat objektivní i subjektivní překážky, které brání osobám se specifickými potřebami uplatnit se na trhu práce, a tím snížovat roční náklady veřejných rozpočtů. V oblasti poradenství budou stanoveny profesionální a kapacitní standardy poradenské práce. Dopady přijímaných opatření na cílové skupiny budou pravidelně vyhodnocovány tak, aby bylo možné realizovat evidence-based policy. Opatření jsou koncipována mimo jiné tak, aby podporovala zvyšování kvalifikace sociálně znevýhodněných osob, a zároveň jsou zaměřená na vzdělávání pracovníků, kteří s touto cílovou skupinou pracují. Lze tak opodstatněně předpokládat, že se zvyšování kvalifikace na straně jedné a zkvalitnění dalšího vzdělávání na straně druhé, pozitivně odrazí na situaci osob se specifickými potřebami v oblasti zaměstnanosti. Realizace některých opatření je zcela závislá na dostatečném finančním zajištění. V případě, že na politiku zaměstnanosti nebude alokováno dostatečné množství finančních prostředků, nebude některá uvedená opatření možné naplnit.
Opatření	1. Monitoring počtu osob, které se účastnily individuálního poradenství na IPS ÚP ČR z důvodů nedokončeného vzdělání (ZŠ, SŠ). 2. Realizace seminářů prostřednictvím IPS ÚP ČR za účelem popsání kariérního růstu a situace v níž jedinec selhal ve vzdělávacím procesu pro žáky druhého pololetí osmých a prvního pololetí devátých ročníků ZŠ a posledních ročníků SŠ. 3. Informační systém rezortu MPSV vhodný k ucelenému sledování, vytváření přehledů a analýz dat z dílčích IS MPSV (charakteristiky sociálního vyloučení, dlouhodobé nezaměstnanosti atp.). 4. Implementace nových nástrojů APZ cílených na osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené (např. tréninkové pracovní místo). 5. Revize dalšího vzdělávání pracovníků ÚP ČR, kteří pracují s osobami sociálně vyloučenými či sociálním vyloučením ohroženými (např. pravidelná realizace „případových setkání“ za účelem sdílení dobré praxe a zkušeností). 6. Oslovení vybraných členských zemí EU za účelem zpřehlednění jejich nástrojů k řešení problematiky nezaměstnanosti. 7. Analýza překážek ke vstupu na volný trh práce u osob se záznamem v Rejstříku trestů a u osob zatížených exekucemi. Předmětem analýzy budou všechny právní předpisy, které stanovují povinnost bezúhonnosti. 8. Revize nástrojů APZ (VPP a SÚPM) podporující prostupné zaměstnávání a začlenění osob s různým typem znevýhodnění (osoby se zdravotním postižením, osoby se sociálním znevýhodněním, migranti, menšiny, lidé ve věkové kategorii 50+) a obtížně umísťitelných na trh práce.

Indikátor splnění	1. Vytvořený roční statistický přehled klientů, kterým byly služby IPS poskytnuty. 2. Vytvořená roční evidence realizovaných besed a počtu klientů, kteří byli příjemci této služby. 3. Vytvořený softwarový systém, splňující stanovené požadavky. 4. Realizován alespoň jeden nový nástroj APZ. 5. Realizovaná „případová setkání“ zástupců ÚP ČR, municipalit a NNO v intervalu 2x ročně. 6. Vytvořená komparativní analýza nástrojů zaměstnanosti vybraných členských zemí EU. 7. Vytvořená analýza překážek ke vstupu na pracovní trh u osob se záznamem v RT. 8. Vznik nového nástroje APZ – Integrovaný pracovní místo.
Odpovědný subjekt	ÚP ČR (1., 2., 5.), MPSV (3., 4., 6. - 8.)
Spolupracující subjekty	NNO, územně samosprávné celky, VÚPSV, ÚP ČR, MŠMT
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.2.b: Vytvářet příznivé prostředí pro zaměstnavatele, kteří zaměstnávají osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.
Popis úkolu	Opatření, obsažená v tomto cíli, jsou zaměřena na potenciální zaměstnavatele a zaměstnavatele, kteří již zaměstnávají osoby sociálně vyloučené či sociálním vyloučením ohrožené, za účelem vytvoření adekvátních podmínek pro jejich zaměstnávání. Hlavním pilířem výše uvedeného cíle je nabytí účinnosti Zákona o sociálním podniku, včetně novely Zákona o zaměstnanosti s vydefinovaným systémem profilace osob se specifickými potřebami. Filozofií tohoto zákona je mimo jiné předpoklad, že zaměstnání osob se specifickými potřebami přispěje k jejich integraci jak na volný trh práce, tak do společnosti. Za tímto účelem je nezbytné s dotyčnými zaměstnanci individuálně pracovat nejen v oblasti zaměstnanosti, ale i na řešení ostatních sociálně patologických jevů, které jim brání k plnému začlenění do společnosti. Za tímto účelem zákon vymezuje míru a formu podpory ze strany kvalifikovaného sociálního pracovníka, který bude v registrovaném sociálním podniku vykonávat tzv. „case-management“. Vedle toho lze předpokládat snížení nákladů veřejných rozpočtů o výdaje na několik tisíc nezaměstnaných osob ročně. Z tohoto důvodu bude nezbytné zvýšit motivaci jak fyzických, tak právnických osob k registraci do registru sociálních podniků, vedeného MPSV. Za tímto účelem bude v roce 2024 realizována kampaň, propagující sociální podnikání, ve formě celorepublikové konference, work-shopů či například informačních materiálů. Za účelem zvyšování kvalifikace sociálně znevýhodněných osob, které jsou dlouhodobě nezaměstnané, bude kladen důraz na rozšíření spektra rekvalifikačních programů, které budou více cílené na tuto skupinu občanů. Na základě toho lze očekávat větší zájem zaměstnavatelů zaměstnávat tyto osoby, což se pozitivně odrazí v mnoha ohledech. Ambicí pátého opatření, obsaženého v tomto cíli, je dosažení komplexní a systémové podpory společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek za účelem sociálního začleňování znevýhodněných osob.

Opatření	1. Implementace Zákona o sociálním podniku a o změně souvisejících zákonů. 2. Strategický dokument k Zákonu o sociálním podniku za účelem sladění právních předpisů, dotačních titulů a dalších nástrojů k maximalizaci podpory sociálního podnikání. 3. Realizace kampaně propagující sociální podnikání za účelem zvýšení společenského povědomí o tomto druhu podnikání a jeho společenských přínosech a uvědomění o podpoře registrovaných sociálních podniků skrze nákup zboží a služeb od těchto subjektů. 4. Akreditovat nové rekvalifikační programy tak, aby byly akreditovány bez nadbytečných vstupních požadavků na účastníky rekvalifikace (včetně požadavku na ZŠ vzdělání) v případech, kde to není opodstatněné povahou pracovní činnosti. 5. Zajištění implementace a rozvoje společensky odpovědného, resp. strategického zadávání veřejných zakázek ve vztahu k cílům v oblasti sociálního začleňování.
Indikátor splnění	1. Nabytí účinnosti Zákona o sociálním podniku. 2. Vzniklá strategie k Zákonu o sociálním podniku. 3. Realizovaná celorepubliková konference o sociálním podnikání a kampaň s celospolečenským dopadem. 4. Počet nově vzniklých výše vymezených rekvalifikačních programů za období 2024-2026. 5. Počet oslovených zadavatelů veřejných zakázek ohledně jejich zadávání sociálním podnikům. Vytvořená evidence veřejných zakázek zadaných sociálním podnikům.
Odpovědný subjekt	MPSV (1. - 3.), MŠMT (4.), MMR (5.)
Spolupracující subjekty	NNO, ÚP ČR, MŠMT, NS MAS, registrované sociální podniky
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.2.c: Zavedení individuálního a komplexního přístupu služeb zaměstnanosti k osobám s více znevýhodněními na trhu práce. Rozvíjet možnosti sociálního podnikání.
Popis úkolu	Lze konstatovat, že meziroční zvýšování počtu registrovaných sociálních podniků povede ke zvýšování počtu pracovních míst určených pro osoby se specifickými potřebami. Na základě toho pak možno předpokládat, že toto opatření přispěje ke snižování nezaměstnanosti u dané cílové skupiny. Individuální přístup k osobám s více znevýhodněními vyžaduje profesionalizaci v oblasti individuální práce. K tomu může přispět specifikace kvalifikačních požadavků na pozice odborných poradců, případně projektových pracovníků pro klienty na Úřadu práce ČR. Dále pak zavedení systému proškolení v individuální práci pro pracovníky v přímém styku s klienty. Rovněž bude vytvořena metodika spolupráce subjektů, které s dotyčnými klienty spolupracují. Podporována bude také spolupráce škol, zaměstnavatelů a ÚP ČR. Zejména u osob s neukončeným základním nebo středoškolským vzděláním bude podporována možnost sladění zaměstnání a dalšího vzdělávání. V rámci využívání aktivní politiky zaměstnanosti je cílem také zajistit a implementovat plynulé navazování a souběh jednotlivých nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a podpora rozvoje sociálního podnikání.

Opatření	1. Vytvořit systém interního vzdělávání zaměstnanců ÚP ČR s ohledem na charakteristiku poskytování poradenských služeb a v závislosti na požadované odbornosti jednotlivých pozic poradců (např. poradce pro volbu povolání, poradce pro volbu rekvalifikace, poradce pro OZP). 2. Zavést pravidelné proškolení všech pracovníků ÚP ČR v přímé práci s klienty v individuální práci s klienty na ÚP ČR (v stanoveném rozsahu 24 hodin ročně). 3. Zvyšování počtu osob vracejících se do vzdělávacího systému prostřednictvím činnosti Informačních a poradenských středisek Úřadu práce ČR (IPS). 4. Vznik metodiky spolupráce subjektů spolupracujících s osobami sociálně vyloučenými či sociálním vyloučením ohroženými (ÚP ČR, Úřady samospráv, NNO, sociální podniky).
Indikátor splnění	1. Systém interního vzdělávání zaměstnanců ÚP ČR ve smyslu opatření č. 1 je vytvořen. 2. Podíl pracovníků, kteří se účastnili školení v individuální práci ve stanoveném rozsahu. 3. Meziroční zvyšování osob vracejících se do vzdělávacího systému vymezených osob minimálně o 400. 4. Vytvořená metodika spolupráce výše uvedených subjektů.
Odpovědný subjekt	ÚP ČR (1., 2., 3.), MPSV (4.)
Spolupracující subjekty	MŠMT, ÚP ČR, kraje, obce, NNO, registrované sociální podniky, VS ČR
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 2. opatření může být financován částečně z ESF+.

4.3 Sociální služby

Číslo a název úkolu	Cíl 4.3.a: Vytvořit udržitelný a předvídatelný systém víceletého financování sociálních služeb.
Popis úkolu	Opatření se zaměří na tvorbu principů víceletého a vícezdrojového financování sociálních služeb.
Opatření	1. Změna způsobu financování sociálních služeb dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
Indikátor splnění	1. Implementace změn v oblasti financování sociálních služeb dle novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
Odpovědný subjekt	MPSV (1.)
Spolupracující subjekty	Kraje, odbory, NNO, APSS
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.3.b: Vytvořit podmínky pro zajištění kvalitních a účelných sociálních služeb odpovídajících zjištěným potřebám.
Popis úkolu	Opatření se zaměří na revizi systému hodnocené kvality služeb tak, aby tento zajišťoval nástroje pro kontinuální sledování kvality služeb s ohledem na specifické potřeby, tj. eliminace situací, že přes faktickou dostupnost druhu služby v lokalitě jsou některé cílové skupiny negovány z poskytnutí podpory . Dále se opatření zaměří na posilování principu participace osoby a účelného poskytování služby, tj. eliminace vzniku závislosti osoby na službě .
Opatření	1. Návrh nástroje pro vytvoření přehledu sociálních služeb poskytovaných na území ČR, včetně specifikace reálných okruhů osob, kterým jsou tyto služby poskytovány. 2. Revize pojetí kvality sociálních služeb v novele zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů založena na novelizaci prováděcího předpisu zákona za účelem zvýšení důrazu na ochranu práv osob, kterým jsou poskytovány sociální služby.
Indikátor splnění	1. Konkrétní návrh nástroje pro vytvoření přehledu sociálních služeb. 2. Novelizace prováděcího právního předpisu k novele zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, NNO, UZS, APSS, odbory, NRZP, další zastřešující organizace
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.3.c: Vytvořit podmínky pro zajištění dostatečně rozvinutého systému sociálních služeb pro potřeby osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených, reagujících na jejich individuální potřeby v kontextu společenské zakázky.
Popis úkolu	Opatření se soustředí na služby prevence a zlepšení dostupnosti sociálních služeb a sociální práce v přirozeném prostředí obyvatel sociálně vyloučených lokalit a lokalitách, v nichž žijí osoby ohrožené chudobou. Opatření mají přispět k naplňování potřeb obyvatel těchto lokalit, ale též potřeb obcí a krajů, a to v oblasti financování sociálních služeb.
Opatření	1. Návrh způsobu zohlednění zatížení obcí a krajů sociálním vyloučením v systému financování sociálních služeb za účelem zajištění udržitelnosti a dostatečných kapacit sociálních služeb. 2. Vytvoření platformy pro jednání ORP, krajů a poskytovatelů sociálních služeb za účelem zhodnocení a analýzy naplňování potřeb obyvatel v oblasti poskytování sociálních služeb.
Indikátor splnění	1. Konkrétní návrh způsobu zohlednění zatížení obcí a krajů sociálním vyloučením v systému financování sociálních služeb dle novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. 2. Platforma pro jednání ORP, krajů a poskytovatelů sociálních služeb.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, NNO, MV, MMR
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.3.d: Vytvořit podmínky pro zvýšení flexibility poskytování podpory prostřednictvím sociálních služeb. Dále podporovat transformaci pobytových sociálních služeb.
Popis úkolu	Opatření se zaměří na vytvoření legislativních podmínek umožňujících poskytovat komplexnější podporu v rámci registrovaného druhu služby , snížení administrativní zátěže poskytovatelů sociálních služeb a na problematiku sociálně – zdravotního pomezí.
Opatření	1. Analýza regulatorní a administrativní zátěže, včetně parametru času a nákladů, za účelem vymezení omezující regulace a následného snížení administrativní zátěže a její zohlednění v návrhu novely zákona o sociálních službách. 2. Vytvoření návrhu řešení problematiky poskytování sociálních služeb, které se nachází na pomezí se službami zdravotními (např. statut meziresortního orgánu).
Indikátor splnění	1. Vytvořená analýza. 2. Návrh řešení problematiky poskytování sociálních služeb, které se nachází na pomezí se službami zdravotními.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.)

Spolupracující subjekty	Kraje, obce, NNO, MMR, APSS
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.3.e: Vytvořit podmínky pro snižování prahů pobytových a ambulantních služeb pro osoby v extrémním sociálním vyloučení v případech, kdy podmínky vymezující působnost sociálních služeb, spoluúčast klientů i přístup (pravidla) poskytovatelů omezují či znemožňují řešení nepříznivé sociální situace, resp. přístup cílové skupiny ke službám.
Popis úkolu	Opatření se zaměří na zlepšení přístupu, specializace a modifikace sociálních služeb, určených lidem bez domova, kteří jsou zároveň závislími osobami. Tyto změny jsou doprovázeny nejen změnou vstupních podmínek (vymezení cílové skupiny poskytovatelem) a pravidel sociálních služeb, ale i změnou odborného přístupu týmů založeného na spolupráci s adiktologickými službami. Tento cíl by měl být naplňován jak v rovině investiční, tedy budování a rekonstrukce stávajících prostorových dispozic služeb pro zajištění takové služby v podmínkách kolektivního soužití, v rovině odborné, tedy podporou vzdělávání a propojování odborníků na bezdomovectví a adiktologii, tak i v rovině ověřování, tedy podporou pilotních projektů “mokrých” služeb tak, aby jej naplňovaly všechny relevantní služby.
Opatření	1. Legislativní ukotvení tzv. mokrých domů v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. 2. Rozvoj sociálních služeb charakteru „mokrý dům“, které poskytují služby osobám bez domova, které aktuálně nezvládnou/nemohou abstinovat a potřebují střechu nad hlavou a péči, kterou by jinak pro svou závislost nezískali; služba nezakazuje konzumaci alkoholu, se závislostí pracuje zejm. ve smyslu harm reduction), 3. Rozvoj spolupráce sociálních služeb s poskytovateli adiktologické péče.
Indikátor splnění	1. Účinnost novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. 2. Počet zařízení sociálních služeb a počet lůžek v rámci zařízení sociálních služeb, které poskytují tento druh sociální služby. 3. Počet sociálních služeb, které se ve spolupráci s adiktologickou odborností profesionálně zaměřily na naplňování potřeb klientů usilujících o abstinenci (podpora v odvykání).
Odpovědný subjekt	MPSV (1.-3.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, NNO, APSS, MZ
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

4.4 Podpora rodiny

Číslo a název úkolu	Cíl 4.4.1.a: Zajistit dostupné, provázané a kvalitní služby pro rodiny, děti a mládež
Popis úkolu	Navrhovaná opatření se zaměří na návrhy změn právní úpravy, změn ve financování systému a na další potřebné systémové kroky. Opatření budou dále cílit na rozvoj nízkoprahových bezplatných služeb pro zájmové vzdělávání dětí z nízkopříjmových domácností , které jim zajistí příležitosti ke smysluplnému trávení volného času, k všestrannému rozvoji jejich potenciálu a budou je pozitivně stimulovat k prodloužení jejich vzdělanostní dráhy. Nezbytná je i podpora primární prevence v oblasti postavení (ochrany práv) dětí a rodin s dětmi, podpora inovativních přístupů k primární prevenci a návazná opatření posilující primární prevenci. Důraz má být dbán na aktivizační služby pro rodiny s dětmi, aby se dále napojily na sociální systém a integrační motivy. Nezbytná je i podpora primární prevence v oblasti postavení (ochrany práv) dětí a rodin s dětmi, podpora inovativních přístupů k primární prevenci a návazná opatření posilující primární prevenci, zejména programy na podporu manželských/partnerských vztahů rodičů.
Opatření	1. Zpracovat vyhodnocení dostupnosti služeb zaměřených na primární prevenci a legislativních i nelegislativních překážek, které této dostupnosti brání. 2. Navrhnout legislativní zakotvení podmínek pro zajištění financování potřebné kapacity nízkoprahových zařízení pro děti a mládež a sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi a jeho stabilizace. Zajištění stabilního financování sociálních služeb pro děti a rodiny ohrožené sociálním vyloučením, včetně cílené podpory inovativních metod práce a služeb.
Indikátor splnění	1. Vyhodnocená dostupnost služeb zaměřených na primární prevenci legislativních i nelegislativních překážek, které této dostupnosti brání. 2. Každoroční financování sociálních služeb pro děti a rodiny ohrožené sociálním vyloučením a vyhodnocení vývoje kapacit těchto služeb v regionech s vyšší mírou sociálního vyloučení.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, NNO, MŠMT
Termín dokončení	průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.4.1.b: Posílit ekonomickou stabilitu rodin a jejich samostatnost s důrazem na svobodu volby rodinné strategie, zejména v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života.
Popis úkolu	Podpora služby péče o děti s cílem posilování zaměstnanosti žen (především žen specificky ohrožených na trhu práce) a sociálního začleňování dětí z rodin v nepříznivé sociální situaci z důvodu sociálního vyloučení. Vytvoření dostatku míst v předškolní péči pro děti do tří let, jakož i rozšíření počtu a kapacit dětských skupin. Rozvoj a podpora udržitelnosti programů na podporu školního stravování dětí a zlepšení informovanosti o těchto programech pro děti z rodin v nouzi mezi potřebnými rodiči. Zároveň je nutné tato opatření doplnit o adekvátní návrh finanční podpory pro rodiny s dětmi, které o děti pečují celodenně až do věku tří let a do práce se vrátit z důvodu péče o dítě nechtějí.
Opatření	1. Vyhlášení výzev a realizace projektů, jejichž prostřednictvím jsou podporovány flexibilní formy práce a dalších opatření v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života. 2. Podporovat dětské skupiny, podpora dosavadních a vznik nových dětských skupin. 3. Podporovat školní stravování dětí a zlepšit informovanost o těchto programech pro děti z rodin v nouzi mezi potřebnými rodiči. 4. Průběžně podporovat zapojení většího počtu dětí ze SVL do předškolního vzdělávání.
Indikátor splnění	1. Vyhlášené výzvy a realizace projektů se zaměřením na podporu flexibilní formy práce a dalších opatření v oblasti sladování profesního, rodinného a osobního života. 2. Existující systémové financování podpory dětských skupin. 3. Existující stálá podpora školního stravování dětí a zlepšená informovanost o těchto programech pro děti z rodin v nouzi mezi potřebnými rodiči. 4. Zvýšený počet dětí ze SVL zapojených do předškolního vzdělávání.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.), MŠMT (3., 4.)
Spolupracující subjekty	MŠMT, MMR, MZ, ÚP ČR, kraje, obce, NNO
Termín dokončení	průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.4.2.a: Optimalizovat systém péče o ohrožené děti tak, aby zajistil důslednou ochranu práv dětí garantovaných Úmluvou o právech dítěte a naplnění jejich potřeb.
Popis úkolu	Opatření se zaměří na změnu filozofie systému a související koncepční změny, které povedou k zajištění důsledné ochrany práv dítěte garantovaných Úmluvou o právech dítěte a dalšími mezinárodními dokumenty, dále povedou k naplnění jeho individuálních potřeb (včetně specifických potřeb vyplývajících např. z nepříznivého zdravotního stavu, ze života v odlišném sociokulturním prostředí apod.). Je důležité zajistit efektivní řízení, koordinaci a vzájemnou provázanost jednotlivých složek systému, jehož základním principem musí být všestranný rozvoj dítěte ve vlastní rodině, a není-li to možné, tak primárně v náhradním rodinném prostředí. Jednotlivé složky systému musí mít jednoznačně a transparentně nastavené mantinely činnosti tak, aby bylo zřejmé, kde začínají a končí jejich kompetence. Součástí musí být nastavení záruk, které budou eliminovat nerovný přístup vůči dětem a jejich rodinám, a podporovat aktivní účast dětí na rozhodovacích procesech, jež se jich bezprostředně týkají. Důležitým aspektem k naplnění daného cíle je nastavení funkčního monitorování systému péče o ohrožené děti založeného na informačním systému, který umožní sběr dat o počtu a situaci ohrožených dětí a jejich rodin a o dopadech poskytovaných služeb na kvalitu jejich života. Toto opatření bude plněno prostřednictvím Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2022-2027, kdy se specifický cíl F.2 zaměřuje přímo na plošnou implementaci systému včasné intervence do práce s ohroženými dětmi v ČR. Za tento cíl odpovídá MPSV a cílem je tvorba existujícího plošného systému spolupráce při identifikaci ohrožených dětí a pomoci těmto dětem včetně existujícího softwarového nástroje na podporu takové spolupráce. Součástí je i změna přístupu k hodnocení kvality systému péče o ohrožené děti, jehož základním východiskem bude naplnění práv a potřeb dítěte (nikoli jen materiální, technické, provozní a další podmínky péče). Monitorovací systém je potřebné propojit s hodnocením efektivity a účelnosti vynaložených finančních prostředků (zda vedlo vynaložené úsilí a prostředky k řešení situace v rodině odpovídající nejlepšímu zájmu dítěte).
Opatření	1. Navrhnout podobu monitorovacího nástroje kvality ochrany práv dítěte. 2. Sdílení příkladů dobré praxe s využitím již ověřených a úspěšných projektů a přenos dobré praxe na další území. 3. Přijetí zákona o podpoře rodin a péči o ohrožené děti, který zajistí adekvátní financování pro podpůrné služby pro rodiny zaměřené na sociální začlenění rodin a prevenci ohrožení dítěte.
Indikátor splnění	1. Vznik monitorovacího nástroje kvality ochrany práv dítěte. 2. Existující sdílení příkladů dobré praxe s využitím již ověřených a úspěšných projektů a přenos dobré praxe na další území. 3. Účinnost výše zmiňovaného zákona.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 3.), MŠMT (2.)
Spolupracující subjekty	MPSV, MŠMT, MZ, MV, MSp (KVZ), MF, obce, kraje, OSPOD a zařízení náhradní (ústavní) výchovy, NNO
Termín dokončení	průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.4.2.b: Podporovat profesní rozvoj pracovníků působících v systému péče o ohrožené děti.
Popis úkolu	Klíčovým předpokladem kvality péče o děti jsou kompetentní profesionálové, kteří tuto péči zajišťují. Opatření v této oblasti tedy povede k nastavení takových nástrojů k rozvoji jejich znalostí a dovedností tak, aby bylo možno dětem a jejich rodinám poskytovat podporu respektující jejich práva a potřeby, což povede k faktickému zlepšení jejich životní situace. Důležitou oblastí je v tomto ohledu systém vzdělávání, metodické podpory a supervize pracovníků. Součástí profesního rozvoje by měl být rozvoj schopností důležitých pro zjišťování, respektování názoru dítěte a k zapojování dětí do rozhodování o záležitostech, které se jich týkají.
Opatření	1. Podpora vzdělávání pracovníků OSPOD v oblasti práce s romskou komunitou (specifika práce s rodinami dlouhodobě sociálně vyloučenými, specifika náhradní rodinné péče vč. příbuzenské pěstounské péče a s rodinami v akutní krizi a s traumatizovanými rodinami). 2. Navrhnout metodický materiál k vytvoření nástrojů k rozvoji znalostí a dovedností pro poskytování podpory respektující práva dětí a jejich rodin a jejich potřeby.
Indikátor splnění	1. Zavedení specifického vzdělávání pracovníků OSPOD v oblasti specifík práce s romskou komunitou. 2. Vznik metodického materiálu k vytvoření nástrojů k rozvoji znalostí a dovedností pro poskytování podpory respektující práva dětí a jejich rodin a jejich potřeby.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Kraje, krajské úřady, obce, OSPOD, NNO, VŠ, VOŠ, MŠMT, MV, Institut pro veřejnou správu Praha, Platforma pro včasnou péči
Termín dokončení	průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu (prostředky určené na celoživotní vzdělávání).

Číslo a název úkolu	Cíl 4.4.2.c Podpora rodičovských kompetencí a dětí od narození do 3 let
Popis úkolu	Vzdělávací úspěšnost dětí je v ČR silně závislá na socioekonomickém statutu rodiny, včetně motivovanosti rodičů. Z výzkumů také víme, že dovednosti nutné pro vzdělávání pouze navazují na neurobiologický základ, který se tvoří první roky života. Je nezbytné pracovat na vytvoření takového systému podpory pro děti a rodiče žijící v destabilizující chudobě a nepodnětném prostředí, které bude srovnatelné se službou rané péče pro děti, které se narodí s handicapem.
Opatření	1. Podpora sociálních služeb a programů zaměřujících se na rodičovské kompetence (domácí návštěvy, komunitní centra, peer-to-peer skupiny). 2. Navrhnout metodickou podporu sociálních pracovníků pro práci s dětmi 0-3 roky s cílem posílení kompetencí rodičů. 3. Realizace osvětových opatření s cílem zvýšit počet dětí v MŠ v SVL.
Indikátor splnění	1. Zvýšení kapacit sociálních služeb a programů zaměřených na podporu rodičovských kompetencí oproti roku 2023. 2. Existující metodická podpora sociálních pracovníků pro práci s dětmi 0-3 roky s cílem posílení kompetencí rodičů. 3. Realizace osvětových opatření s cílem motivovat rodiče zapisovat děti do MŠ dříve než v povinném předškolním roce.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.), MŠMT (3.)
Spolupracující subjekty	MPSV, MŠMT, MMR, MZ, kraje, krajské úřady, obce, OSPOD, NNO a zařízení náhradní (ústavní) výchovy
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

4.5 Přístup ke vzdělání

Číslo a název úkolu	Cíl 4.5.a: Cestou vzdělání omezovat ohrožení chudobou.
Popis úkolu	Opatření budou směřovat k průběžnému monitoringu a vyhodnocení dopadů přijatých opatření ve vztahu ke vzdělanosti dětí z vyloučených lokalit a dětí jinak socioekonomicky znevýhodněných, a jejich aktualizaci na makroúrovni i na úrovni jednotlivých vzdělávacích drah . Součástí plnění cíle bude zavedení nástrojů prevence a řešení následků předčasných odchodů ze vzdělávání, standardizace systému celoživotního vzdělávání, aktivní podpora zapojení dětí ze znevýhodněného prostředí do zájmového vzdělávání či posilování povědomí o souvislostech chudoby a vzdělání. Vzniknou nástroje k prevenci předčasných odchodů ze vzdělávání na úrovni mateřských, základních, středních škol a minimalizaci návazných problémů takových žáků a studujících na trhu práce.
Opatření	1. Existence dostupných informací a postupů pro osoby, které opustily vzdělávací dráhu nebo jsou ohroženy předčasným odchodem ze vzdělávání o možnostech získání nebo doplnění kvalifikace v rámci Národní soustavy kvalifikací. 2. Monitorování předčasných odchodů ze vzdělávání a vytvoření funkčního systému prevence, intervenčních a kompenzačních opatření zahrnujících odpovídající reakci zaměřenou na skupiny se zvýšeným rizikem předčasného odchodu ze vzdělávání. 3. Vymezení pozice sociálního pedagoga nebo školního sociálního pracovníka včetně specifikace náplně práce.
Indikátor splnění	1. Počet osob, které prošly kariérním poradenstvím zprostředkovaným ÚP ČR. 2. Monitorování předčasných odchodů ze vzdělávání a vytvoření funkčního systému prevence, intervenčních a kompenzačních opatření zahrnujících odpovídající reakci zaměřenou na skupiny se zvýšeným rizikem předčasného odchodu ze vzdělávání. 3. Návrh optimálního nastavení pozice sociálního pedagoga nebo školního sociálního pracovníka, včetně vyhodnocení finanční náročnosti a možných zdrojů financování zavedení této pozice.
Odpovědný subjekt	MŠMT (2., 3., 4.), ÚP ČR (1.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, OSPOD, MF, MPSV, MŠMT, NS MAS ČR, ČSÚ, ČŠI
Termín dokončení	12/2026
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, 1. indikátor může být financován částečně z ESF+.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.5.b: Zajistit komplexní, mezioborovou včasnou péči o děti do tří let věku z rodin vyloučených či vyloučením ohrožených a nepodnětných, podpora předškolního vzdělávání, výchovy a péče.
Popis úkolu	Realizace opatření bude směřovat k legislativní úpravě včasné péče a jejímu zajištění , zejména ve vztahu k lokalitám s vyšším počtem ohrožených dětí a k rozvoji odborných, prostorových i personálních kapacit pro zajištění kvalitního předškolního vzdělávání .
Opatření	1. Aktivní spolupráce zástupců MŠMT, MPSV a MZ s kraji a obcemi za účelem tvorby a aktualizace lokálních koncepcí tak, aby bylo možné postupně zajistit dostatek kapacit i služeb pro kvalitní zajištění včasné péče v lokalitách se SVL. 2. Podpořit zavedení a následné dostatečné kapacity vhodných služeb poskytujících pomoc v domácnosti rodiny s péčí o děti, včetně dětí s hendikepy, zároveň budou schopni podpořit rodičovské kompetence, pomoci v krizových situacích (onemocnění/hospitalizace rodiče) apod. 3. Podpora docházky dětí do mateřských škol v SVL. 4. Posílit metodickou práci se zřizovateli mateřských a základních škol v oblasti regulace spádovosti. 5. Nabídka vzdělávání v tématu podpory výchovy a vzdělávání dětí do tří let věku z rodin s nízkým socioekonomickým statusem a nízkou úrovní rozvoje rodičovských kompetencí a mezioborové spolupráce v podpoře těchto dětí pro pedagogické pracovníky/pracovnice MŠ. 6. Pokračování motivačních nástrojů pro zvýšení zájmu rodičů ze SVL o zapojení jejich dětí do předškolního vzdělávání v nižších ročnících.
Indikátor splnění	1. Realizace 4 setkání za rok, ve sledovaném období celkem 12 setkání. 2. Počet podpořených rodin. 3. Zavedení minimálně 2 konkrétních systémových opatření na podporu docházky dětí mateřských škol v SVL. 4. Snížení počtu protiprávností u spádovosti. 5. Existující nabídka vzdělávacích kurzů v daném tématu. 6. Počet podpořených dětí v rámci dotačních programů vyhlášených MŠMT a MPSV.
Odpovědný subjekt	MŠMT (1., 3.-7.), MPSV (2.)
Spolupracující subjekty	MMR, MZ, MV, MPSV, kraje, obce, OSPOD, NNO
Termín dokončení	12/2026
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, indikátor č. 6 může být hrazen částečně z ESF+.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.5.c: Zajistit kvalitnější, dlouhodobou metodickou podporu škol i jednotlivých pedagogických pracovníků zaměřenou na zavádění principů rovného přístupu ve vzdělávání a na práci s žáky s různou mírou potřeby podpůrných opatření. Rozvoj služeb ŠPZ, školních psychologů a školních speciálních pedagogů i systému kvalitního vzdělávání pedagogických pracovníků.
Popis úkolu	Realizace opatření bude směřovat k podpoře aktivní spolupráce škol a zřizovatelů v rámci strategického plánování, rozvoje metodické připravenosti pedagogických pracovníků v práci s dětmi, žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadanými, nastavení kvalitních a dostupných služeb školských poradenských zařízení, včetně zajištění dostatečných personálních a odborných kapacit na pozicích poradenských pracovníků ve školství.
Opatření	1. Sjednocení a aktualizace procesních postupů a standardů ve veřejných i soukromých školských poradenských zařízeních při diagnostice dětí, žáků a studentů s odlišným životním či kulturním prostředím ve veřejných i soukromých školských poradenských zařízeních, jejich standardizace a zavedení povinnosti postupovat v souladu s těmito standardy. 2. Pokračování v pravidelných školeních odborných pracovníků/pracovnic ŠPP a ŠPZ. 3. Zavedení systémového ukotvení supervizí pro pracovníky ŠPZ a ŠPP a pro pedagogické pracovníky za účelem posílení spolupráce a profesního růstu a podpory prevence syndromu vyhoření a jejich systémové financování. 4. Pokračování ve specializovaných vzdělávacích aktivitách pro asistenty/asistentky pedagoga v rámci DVPP. 5. Rozvoj metodické podpory sociálním pedagogům/školním sociálním pracovníkům a existence nabídky dalšího vzdělávání.
Indikátor splnění	1. Existence standardů a legislativní zavedení povinnosti postupovat v souladu s nimi. 2. Existence nabídky vzdělávacích kurzů. 3. Novelizace vyhlášky č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. 4. Počet realizovaných kurzů a jejich účastníků. 5. Existence metodické podpory a standardů pro sociální pedagogy/školní sociální pracovníky. Dostupné další vzdělávání sociálních pedagogů/školních sociálních pracovníků.
Odpovědný subjekt	MŠMT (1. - 5.)
Spolupracující subjekty	MPSV, MŠMT, kraje, obce, OSPOD, NS MAS
Termín dokončení	12/2026
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.5.d: Rozvíjet komunikaci a spolupráci školy s klíčovými aktéry, včetně ostatních škol a školských zařízení, zástupců samosprávy, akademické půdy, poskytovatelů služeb, rodičů a dalších.
Popis úkolu	Opatření budou podporovat rozvoj vzájemné spolupráce a komunikace všech relevantních aktérů, propojenost a dostupnost návazných služeb.
Opatření	1. Vytvoření elektronického systému umožňující komunikaci mezi jednotlivými ŠPZ. 2. Sjednocení přístupu jednotlivých ŠPZ ke stanovování druhů a stupňů podpůrných opatření u dětí, žáků a studentů se SVP. 3. Zavedení koordinované mezioborové spolupráce v podpoře dětí ohrožených socioekonomickou situací v rodině a nízkými rodičovskými kompetencemi jejich pečovatелů s využíváním funkčních nástrojů, zejm. case managementu a případového setkání k efektivnější spolupráci mezi školou, rodiči a případně dalšími aktéry, která povede k řešení specifických a náročných situací. 4. Nabídka vzdělávání v koordinované mezioborové spolupráci. 5. Aktualizace příručky MŠMT „Komunikace se zákonnými zástupci dětí v mateřské škole“.
Indikátor splnění	1. Vytvoření elektronického systému umožňující komunikaci mezi jednotlivými ŠPZ. 2. Novelizace vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. 3. Existence aktivit, projektů či programů podporující mezioborovou spolupráci a jejich vyhodnocení z hlediska přínosu pro praxi. 4. Zajištění nabídky vzdělávacích kurzů. 5. Aktualizace příručky MŠMT „Komunikace se zákonnými zástupci dětí v mateřské škole“.
Odpovědný subjekt	MŠMT (1. - 5.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, NPI ČR, MPSV, MZ, MV, NS MAS, NNO
Termín dokončení	12/2026
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.5.e: Předcházet či zabránit neodůvodněnému rozřazování dětí a jejich segregaci podle socioekonomického statusu rodiny.
Popis úkolu	Cíl směřuje ke zvýšení kvality podmínek a průběhu vzdělávání a snížení rozdílů jak v souvislosti s diferenciací jednotlivých škol na dílčích stupních vzdělávání, tak především napříč jednotlivými kraji a zajištění rovného přístupu ke vzdělání všem dětem, žákům a studentům bez rozdílů.
Opatření	1. Zvýšení informovanosti a podpory rodiče dětí při zápisu do ZŠ. Nejlépe formou terénní či komunitní práce s rodiči s cílem posílit jejich informovanost a podpořit je v období zápisů do 1. tříd ZŠ. 2. Koordinace poměrného rozložení dětí se sociálním znevýhodněním mezi jednotlivé MŠ a ZŠ v rámci území konkrétního města/obce.
Indikátor splnění	1. Vytvoření roční evidence realizovaných besed a počtu klientů, kteří byli příjemci této služby. Přehled využívání školních asistentů a sociálních pedagogů z OP JAK. 2. Doporučený koordinační mechanismus, který je adresován školským odborům/oddělením školství jednotlivých obcí typu ORP či POÚ.
Odpovědný subjekt	MŠMT (1., 2.)
Spolupracující subjekty	MPSV, kraje, obce, OSPOD, MV
Termín dokončení	12/2026
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

4.6 Přístup k bydlení

Číslo a název úkolu	Cíl 4.6.a: Zvyšovat dostupnost bydlení pro osoby ohrožené vyloučením z bydlení nebo po jeho ztrátě.
Popis úkolu	Přijmout legislativní úpravy podporující dosažitelnost a udržitelnost cenově dostupného nájemního bydlení (zákon o sociálním/dostupném bydlení), posílit právní jistoty ve všech právních předpisech týkajících se bydlení (redukce neprovázaných systémových změn např. revize dávek), vytvořit a rozvíjet odpovídající finanční nástroje k realizaci záměru sociálního/dostupného bydlení. Minimalizace dlouhodobého bydlení v substandardních formách s ohledem na bezpečí takto žijících osob, neboť v současnosti neexistuje komplexní právní úprava upravující pravidla pro zajištění ochrany a podpory v oblasti přístupu k bydlení. Vytvořit a rozvíjet odpovídající finanční nástroje k realizaci záměru sociálního bydlení. Dbát na provazbu financování činností sociální práce v kontextu sociálního bydlení a investičních programů. Bydlením je vždy rozuměno bydlení ve standardních nesesegregovaných bytech. Minimalizovat dlouhodobé bydlení v substandardních formách s ohledem na bezpečí takto žijících osob. Snižovat výskyt konfliktů v bydlení, poskytovat řešení problematických situací a podporovat spokojené sousedství osob ohrožených sociálním vyloučením a běžné populace, zajistit mediaci a rozvoj komunitní práce, domovnictví atd. Usilovat o prevenci energetické chudoby a ochranu zranitelných cílových skupin. Adaptovat bytový fond na zásadní společenské výzvy (demografické stárnutí, energetická chudoba, klimatická změna) a s ohledem na rozmanitost místních podmínek bydlení. Bydlení bude plnit principy solidarity, rovnosti, subsidiarity, dostupnosti a dobrovolnosti, bude kladen důraz na prevenci, efektivitu a individuálně zaměřenou sociální práci. Zavést systém prevence ztráty bydlení, podporovat získání standardního bydlení a udržení získaného nového bydlení (podpora sociální a komunitní práce). Rozvíjet přístupy Housing Led a Housing First v oblasti sociálních a služeb a sociálního bydlení v oblasti získávání a udržování bydlení, ukončit podporu systémů postavených na zásluhovosti. Zajistit nabídku vzdělávání v oblasti diskriminace a podpory bydlení pro širší spektrum aktérů a subjektů pohybujících se v oblasti sociálního bydlení. Systémově rozvíjet sociální realitní agentury, systémy sociálního bydlení pro ohrožené rodiny, včetně seniorských domácností, rozvíjet sociální služby pro osoby v bytové nouzi, jež jsou ohroženy vícečetnými sociálními a zdravotními problémy, a to i ve smyslu prevence a v rámci systému školství. Rozvíjet systémovou spolupráci státu, obcí a krajů a podporovat rozvoj metodického vedení ze strany MPSV v oblasti sociálních služeb, sociální práce a sociálního začleňování.
Opatření	1. Implementace zákona vedoucího ke vzniku a stabilnímu financování systému podpory poskytované při předcházení a řešení bytové nouze. 2. Vymezení pojmů v oblasti podporovaného bydlení (např. sociální, dostupné, podporované, krizové, profesní a další typy bydlení). 3. Vyhlášení a realizace programů na podporu výstavby, rekonstrukce a pořízování standardních bytů pro účely podporovaného bydlení. 4. Podpora bezbariérového bydlení v rámci programů podporovaného bydlení. 5. Metodická podpora implementace zákona vedoucího ke vzniku a stabilnímu financování systému podpory poskytované při předcházení a řešení bytové nouze. 6. Zajištění a rozšíření nabídky vzdělávání pro pracovníky obcí s rozšířenou působností poskytujících podporu osobám v bytové nouzi. 7. Posílení sociální práce poskytované osobám v bytové nouzi v rámci systému podporovaného bydlení. 8. Monitoring počtu a struktury domácností podle cílových skupin zabydlených ve standardních bytech poskytovaných v rámci programů podporovaného bydlení.

	9. Podpora rozvoje systému prevence ztráty bydlení a jeho systémové ukotvení napříč ČR. 10. Posílení poradenství pro zvláště zranitelné domácnosti v energetické chudobě. 11. Monitoring poskytování dávek hmotné nouze (zejména dávky mimořádné okamžité pomoci) na úhradu kauce a dalších výdajů nezbytných pro zajištění nebo udržení standardního bydlení osob v bytové nouzi. 12. Zajištění možnosti efektivní obrany osob postižených diskriminací v přístupu k bydlení.
Indikátor splnění	- Účinnost zákona vedoucího ke vzniku a stabilnímu financování systému podpory poskytované při předcházení a řešení bytové nouze. - Vypracované definice sociálního bydlení, dostupného bydlení a dalších typů podporovaného bydlení akceptované mezíresortními týmy MPSV a MMR. - Počet bytů poskytovaných za účelem zprostředkování různých typů podporovaného bydlení (cílová hodnota: X tis. bytů v jednotlivých kategoriích – <i>bude stanovena</i>). - Počet bezbariérových bytů poskytovaných v rámci programů podporovaného bydlení (cílová hodnota: X tis. bytů – <i>bude stanovena</i>). - Vznik centra zajišťujícího metodickou podporu implementace zákona o podpoře v bydlení. - Zahájení programu vzdělávání poskytovaného pracovníkům všech obcí s rozšířenou působností poskytujících podporu osobám v bytové nouzi. - Vyhodnocení personálních kapacit k poskytování sociální práce v rámci všech ORP poskytujících podporu osobám v bytové nouzi v rámci systému podporovaného bydlení. - Počet a struktura domácností podle cílových skupin zabydlených ve standardních bytech poskytovaných v rámci programů podporovaného bydlení (cílová hodnota: X tis. domácností – <i>bude stanovena</i>). - Vytvořený systém prevence ztráty bydlení v obcích s rozšířenou působností. - Vytvoření metodického doporučení upravujícího formu a obsah poradenství poskytovaného kontaktními pracovišti Úřadu práce ČR osobám a domácnostem v energetické chudobě. - Vypracovaná analýza zaměřená na úspěšnost žadatelů o přiznání dávek hmotné nouze (zejména MOP) poskytované na úhradu kauce a dalších výdajů nezbytných pro zajištění nebo udržení standardního bydlení osob v bytové nouzi. - Předložení novely antidiskriminačního zákona umožňující zavedení institutu žaloby ve veřejném zájmu v diskriminačních sporech včetně případů diskriminace v přístupu k bydlení.
Odpovědný subjekt	MMR (1., 3.- 5., 8., 9., 11.), MPSV (2., 6., 7., 10.), MSp (12.)
Spolupracující subjekty	Kraje, obce, NNO, ÚP ČR, MSp (KVZ), akademická sféra
Termín dokončení	12/2026, průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.6.b: Snižovat riziko ztráty bydlení a bezdomovectví na základě komplexní a individualizované podpory při využívání multidisciplinární spolupráce pracovníků ÚP, obcí, NNO a sociálních služeb
Popis úkolu	Podporovat programy rozvoje koordinované nehierarchické spolupráce subjektů působících v oblasti práce s lidmi bez domova, v bytové a hmotné nouzi. Zvyšovat informovanost a vzdělanost pracovníků o specifikách, agendách, působnosti a nástrojích řešení v oblasti bezdomovectví a bytové nouze. Nastavit komunikační procesy mezi těmito subjekty, především programy vedené „shora“, tedy podporované zaměstnavateli, zadavateli těchto agend, nikoli závislé na individuálních aktivitách a vůli „zdola“, odkázané na zájem konkrétních pracovníků.
Opatření	1. Nastavení spolupráce mezi místním aktéry řešení bytové nouze v projektech podpořených z ESF+. 2. Rozvoj transversální spolupráce aktérů v oblasti sociálního bydlení. 3. Zajištění metodického vedení kontaktních míst pro bydlení v oblasti síťování a koordinace místních aktérů řešení bytové nouze.
Indikátor splnění	- Realizace min. 30 kulatých stolů v rámci projektů sociálního bydlení zaměřených na nastavení a udržitelnost spolupráce místních aktérů řešení bytové nouze. - Pilotáž transversální sítě aktérů sociálního bydlení reprezentující různé zájmové okruhy a protichůdná zadání (kontrola nájemníků/podpora nájemníků atd.). - Zajištění metodického vzdělávání v oblasti síťování a koordinace aktérů řešení bytové nouze pro pracovníky kraje, kteří budou mít v kompetenci vedení a kontrolu kontaktních míst pro bydlení.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.), MMR (3.)
Spolupracující subjekty	MMR, MPSV, kraje, obce, NNO, ÚP ČR
Termín dokončení	12/2026, průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

4.7 Přístup ke zdravotní péči

Číslo a název úkolu	Cíl 4.7.a: Systémově řešit faktickou nedostupnost zdravotních služeb pro sociálně vyloučené osoby, osoby ohrožené sociálním vyloučením a osoby jinak znevýhodněné.
Popis úkolu	Opatření se zaměří na narovnání dostupnosti zdravotních služeb pro cílovou skupinu v dané oblasti (obci, okresu, regionu) bez ohledu na její finanční a sociálně-ekonomické podmínky. Uplatňování opatření povede ke snížení nerovností sociálně vyloučených a znevýhodněných osob s majoritní populací, bude posílena kooperace sociálních pracovníků ve veřejné správě, sociálních služeb, zdravotních služeb a vědeckých institucí.
Opatření	1. Spolupráce MZ a MPSV v oblasti propojení zdravotní a sociální péče poskytované osobám sociálně vyloučeným či sociálním vyloučením ohroženým. 2. Sběr epidemiologických dat o zdravotním stavu osob bez domova a dalších osob sociálně vyloučených a sociálním vyloučením ohrožených.
Indikátor splnění	1. Návrh legislativního řešení v oblasti propojení zdravotní a sociální péče. 2. Počet nově vyhlášených projektů zaměřených na sběr epidemiologických dat.
Odpovědný subjekt	MPSV (1.), MZ (2.)
Spolupracující subjekty	MZ, kraje, SZÚ, obce, NNO, zdravotní pojišťovny, ÚZIS
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.7.b: Zvýšit zdravotní gramotnost v oblasti práv a povinností uplatňovaných v přístupu k primární zdravotní péči sociálně vyloučených osob, osob ohrožených sociálním vyloučením a osob jinak znevýhodněných.
Popis úkolu	Naplnění cíle se zaměří na zlepšení informovanosti a orientace v oblasti práv a povinností pojištěnce a pacienta uplatňovaných v přístupu k primární zdravotní péči včetně prevence. Efektivní osvojení práv a povinností pojištěnce a pacienta cílí na upevnění kompetencí při registraci k lékařům primární zdravotní péče a účelné obrany v případě diskriminace v poskytování zdravotních služeb. Zároveň se zaměřuje na rozvoj schopností změny chování cílové skupiny ve prospěch zdravého životního stylu.
Opatření	1. Návrh způsobu zajištění dlouhodobého financování koordinátorů a mediátorů podpory zdraví v SVL. 2. Systémová podpora tvorby a realizace programů primární prevence zaměřených na podporu zdravého životního stylu a prevence závislostí u dětí a mladistvých ohrožených chudobou a sociálním vyloučením.
Indikátor splnění	1. Návrh způsobu zajištění dlouhodobého financování koordinátorů a mediátorů podpory zdraví v SVL. 2. Počet realizovaných projektů a aktivit.
Odpovědný subjekt	MZ (1., 2.)

Spolupracující subjekty	Kraje, obce, MMR, SZÚ, NNO
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.7.c: Rozvinutí modelu kulturně a sociálně senzitivního přístupu ve zdravotní péči.
Popis úkolu	Opatření budou směřovat k rozvoji vzdělávání zdravotnických pracovníků, komunitních pracovníků (laických i odborných), sociálních pracovníků v oblasti sociokulturních specifik cílové skupiny a k rozvoji dovedností interkulturní a intersociální komunikace a mediace ve zdraví. Implementace modelu předpokládá rozvoj efektivní spolupráce mezi sociálním a zdravotním sektorem.
Opatření	1. Zhodnocení povinných kurzů pro mediky v oblasti sociokulturně senzitivní zdravotní péče. 2. Zhodnocení kurzů pro sociální pracovníky/pracovnice zaměřených na rozvoj sociokulturní a intersociální komunikace a mediace a na spolupráci sociálního a zdravotního sektoru. 3. Zhodnocení kurzů pro zdravotně-sociální pracovníky/pracovnice zaměřených na rozvoj sociokulturní a intersociální komunikace a mediace a na spolupráci sociálního a zdravotního sektoru.
Indikátor splnění	1. Analýza povinných kurzů pro mediky v oblasti sociokulturně senzitivní zdravotní péče. 2. Analýza kurzů pro sociální pracovníky/pracovnice zaměřených na rozvoj sociokulturní a intersociální komunikace a mediace a na spolupráci sociálního a zdravotního sektoru. 3. Analýza kurzů pro zdravotně-sociální pracovníky/pracovnice zaměřených na rozvoj sociokulturní a intersociální komunikace a mediace a na spolupráci sociálního a zdravotního sektoru.
Odpovědný subjekt	MZ (1., 3.), MPSV (2.)
Spolupracující subjekty	MŠMT, SZÚ, IPVZ
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.7.d: Podpora deinstitucionalizace psychiatrické péče, asistivních technologií a služeb s těmito technologiemi souvisejícími; optimalizace a zvýšení dostupnosti péče na sociálně-zdravotním pomezí.
Popis úkolu	Opatření budou cílit na postupnou přeměnu institucionálních a pobytových služeb na služby a péči komunitního typu s cílem snižování sociálně-ekonomických dopadů na kvalitu života osob z cílové skupiny žijících s chronickým onemocněním nebo jiným zdravotním znevýhodněním. Podpora předpokládá harmonizaci sociálního a zdravotního sektoru ve všech oblastech (financování, legislativa, řízení a organizace práce, rozvoj kompetencí a dovedností, návaznost na další oblasti – dostupné bydlení, podpora zaměstnanosti apod.) Opatření povedou k nastavení standardů a kompetencí a spolupráce v oblasti péče ve zdravotně sociálním pomezí. Optimalizace zdravotně sociálního pomezí také pomůže k rozvinutí přesunu péče do komunity/ vlastního sociálního prostředí pacienta (např. psychiatrická péče), a tím zajistí zvýšení dostupnosti této péče ve všech regionech. Funkčně a legislativně propojený systém zdravotně sociálních služeb pro všechny věkové kategorie pacientů umožní individuální nastavení zdravotně sociálních služeb podle aktuálních potřeb pacienta. Adaptace pacientů na samostatný život v komunitě předpokládá podporu prostřednictvím sociální práce.
Opatření	1. Podpora rozvoje sítě center duševního zdraví. 2. Rozvoj ambulancí s rozšířenou péčí pro osoby s duševním onemocněním a ambulancí s rozšířenou péčí pro adiktologické pacienty. 3. Návrh ukotvení nové služby v legislativě umožňující poskytování multidisciplinárních služeb více poskytovateli. 4. Příprava krajských plánů pro oblast duševního zdraví za využití vyváženého modelu péče (tzv. balanced care).
Indikátor splnění	1a. Přehled registrovaných sociálních služeb center duševního zdraví dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. 1b. Přehled vydaných oprávnění pro centra duševního zdraví dle zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách (s hodnotou vyšší než 38). 2. Přehled ambulancí s rozšířenou péčí pro osoby s duševním onemocněním a ambulancí s rozšířenou péčí pro adiktologické pacienty (s hodnotou vyšší než 6). 3. Návrh legislativní úpravy zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách a zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. 4. Plány rozvoje služeb v oblasti duševního zdraví v jednotlivých krajích, poskytovaných v komunitě na jejich území.
Odpovědný subjekt	MZ (1., 2., 4.), MPSV (1a., 3.)
Spolupracující subjekty	MZ, SZÚ, NNO, kraje
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.7.e: Podpora zpřístupnění nízkoprahové ambulantní a terénní zdravotní péče zohledňující možnosti a limity lidí bez domova (limitovaná zdravotní gramotnost a možnosti dodržovat léčebný režim v konkrétním stupni bytové nouze, omezené možnosti úhrad indikovaných zdravotních prostředků, léčiv, doplňků stravy atd.).
Popis úkolu	Opatření cílí na zlepšení postavení osob bez přístřeší a osob žijících v sociálním vyloučení ve vztahu k poskytovaným zdravotním službám včetně legislativního ukotvení. Součástí opatření musí být stimulující přístup k úhradám a motivaci zdravotních služeb, měl by být rozvíjen multidisciplinární, integrovaný model týmové spolupráce se sociálními a dalšími veřejnými službami, v kontaktu s poskytovateli nemocniční a pohotovostní péče, a měla by pokračovat jednání o zpřístupnění zdravotní péče, která by byla poskytována přímo na ulici, a případném nastavení parametrů fungování. Opatření cílí na propojení lidí bez domova se zdroji stravy, ošacení, a základní dávkové agendy, zajištění bezpečnosti, zdraví, bydlení a možností dopravy.
Opatření	1. Rozvoj multidisciplinárních týmů provázaných s ordinacemi, které poskytují zdravotní péči osobám bez domova. 2. Zvýšení počtu ordinací všeobecných lékařů, které poskytují zdravotní péči osobám bez domova. 3. Zmapování možnosti způsobu zpřístupnění zdravotní péče, která by byla poskytována přímo na ulici (tzv. street medicine). 4. Zajištění stabilního financování ordinací pro lidi bez přístřeší.
Indikátor splnění	- Počet multidisciplinárních týmů, včetně informace o způsobu jejich přípravy na práci s touto skupinou osob. - Nárůst počtu ordinací z 5 na 7. - Analýza potřeby a možností způsobu zpřístupnění zdravotní péče, která by byla poskytována přímo na ulici (tzv. street medicine). - Vyhodnocení pilotního zavedení přičítacího výkonu „ošetření osoby bez domova“ a jeho zavedení do běžného systému.
Odpovědný subjekt	MPSV (1.,3.), MZ (2.,4.)
Spolupracující subjekty	MZ, MPSV, kraje, NNO, obce, zdravotní pojišťovny
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok a z veřejného zdravotního pojištění.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.7.f: Metodická podpora poskytovatelů lůžkové zdravotní péče ke spolupráci se sociálními pracovníky před propuštěním pacienta bez přístřeší.
Popis úkolu	Opatření by mělo zahrnovat vytvoření metodiky pro poskytovatele lůžkové zdravotní péče a sociální pracovníky před propuštěním pacienta bez přístřeší. Součástí opatření musí být stimulační přístup k úhradám a motivaci zdravotních služeb. Zdravotní péče musí být dostupná – hrazena z veřejného zdravotního pojištění i v případě, že klienti (občané ČR) nehradí zdravotní pojištění.
Opatření	1. Zmapování možností a situace ohledně počtu sociálních pracovníků a spolupráce se zařízeními sociálních služeb v lůžkových zdravotnických zařízeních (nemocnicích) v jednotlivých krajích. 2. Vytvoření doporučených postupů pro zdravotnická zařízení pro péči o lidi bez domova (jak propustit, jak poučit pacienta atd.).
Indikátor splnění	1. Vypracovaný přehled situace v krajích v jednotlivých lůžkových zdravotnických zařízeních zahrnující vyčíslení počtů sociálních pracovníků v jednotlivých zařízeních a nastavení spolupráce se zařízeními sociálních služeb 2. Vytvořený doporučený postup, včetně podoby spolupráce se zařízením sociálních služeb.
Odpovědný subjekt	MZ (1.), MPSV (2.)
Spolupracující subjekty	MZ, kraje
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

4.8 Zajištění důstojných životních podmínek

Číslo a název úkolu	Cíl 4.8.a: Zajistit adekvátní příjem a prevenci ztráty příjmu pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené.
Popis úkolu	Zajistit příjem umožňující důstojný život i pro osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Upravit a zajistit odpovídající pravidelné zvyšování částek životního a existenčního minima. Zajistit dostatečnou životní úroveň v průběhu celého životního cyklu na společensky přijatelné úrovni. Pravidelně zvyšovat všechny minimální příjmové kategorie, zejména minimální mzdy, jejichž zvyšování vede ke snížení chudoby pracujících.
Opatření	1. Snížení hodnot indikátorů EU: AROPE (míra ohrožení chudobou a sociálním vyloučením), AROP (míra ohrožení příjmovou chudobou), MD (materiální deprivace), VLWI (domácnosti s nízkou intenzitou práce). 2. Revize institutu životního a existenčního minima a navrhování odpovídajícího zvyšování částek životního a existenčního minima v pravidelném termínu při výraznějším nárůstu příslušných spotřebitelských cen (popř. využití možnosti valorizace v mimořádném termínu). 3. Pilotování metody pro domácnosti osob ohrožených chudobou vedoucí k zajištění důstojných životních podmínek. 4. Nastavení indikátorů pro měření chudoby a sociálního vyloučení. 5. Posouzení minimální mzdy, zda je její úroveň přiměřená a působí tak jako dostatečná ochrana před příjmovou chudobou a sociálním vyloučením, a zajistit její pravidelnou valorizaci.
Indikátor splnění	1. Snížení hodnot indikátorů EU: AROPE (míra ohrožení chudobou a sociálním vyloučením), AROP (míra ohrožení příjmovou chudobou), MD (materiální deprivace), VLWI (domácnosti s nízkou intenzitou práce). 2. Příprava návrhů legislativních úprav u institutu životního a existenčního minima a navrhování odpovídajícího zvyšování částek životního a existenčního minima v pravidelném termínu při výraznějším nárůstu příslušných spotřebitelských cen (popř. využití možnosti valorizace v mimořádném termínu). 3. Pilotování individualizované edukace a poradenství pro domácnosti osob ohrožených chudobou vedoucí k zajištění důstojných životních podmínek. 4. Nastavení indikátorů pro měření chudoby a sociálního vyloučení. 5. Zajištění pravidelné valorizace minimální mzdy.
Odpovědný subjekt	MPSV (1.-5.)
Spolupracující subjekty	ČSÚ
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu, ESF+ (3).

4.9 Zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku

Číslo a název úkolu	Cíl 4.9.a: Podpora preventivních přístupů k zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku
Popis úkolu	Realizace cíle bude směřovat k začlenění preventivních činností do místních politik a plánovacích procesů. Opatření se zaměří na podporu a koordinaci spolupráce klíčových aktérů v přístupu při řešení bezpečnostních problémů v obcích, na jejichž území se nacházejí osoby ohrožené sociálním vyloučením nebo osoby sociálně vyloučené (včetně osob ze sociálně vyloučených lokalit, které vykonávají na svobodě alternativní trest nebo opatření). Důraz bude kladen na další vzdělávání, komunikaci, participaci, snižování sociálního napětí a vytváření bezpečného prostředí v obci, taktéž na zamezení projevům anticiganismu a dehumanizace osob ve veřejném prostoru. Opatření se zaměří na zlepšení prevence domácího násilí a potírání předsudků souvisejících s domácím násilím. Aktivita budou v souladu se Strategií prevence kriminality v ČR na léta 2022-2027 a Akčním plánem prevence domácího a genderové podmíněného násilí na léta 2023-2026.
Opatření	1. Vytvořit podmínky (finanční a metodické) pro podporu realizace preventivních opatření ke snižování sociálního napětí, domácího a genderové podmíněného násilí, potírání předsudků souvisejících s domácím a genderové podmíněným násilím
Indikátor splnění	1. Počet zrealizovaných opatření v 2024-2026.
Odpovědný subjekt	MV (1.)
Spolupracující subjekty	ÚP ČR, PČR, obce, kraje, NNO, MMR, MPSV
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu a též z ESF+.

Číslo a název úkolu	Cíl 4.9.b: Podpora přípravy odsouzených na propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a jejich následné začlenění do společnosti
Popis úkolu	Cílem je příprava odsouzeného na samostatný život po návratu z VTOS. Vězeňská služba ČR v návaznosti na koncepční materiály Ministerstva spravedlnosti, a především v souladu s ustanovením § 1 Zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody poskytuje odborné služby a realizuje programy zacházení, které k naplnění cíle vedou. Dále zajistit návaznost odpovídajících služeb na odborné služby poskytované v rámci přípravy na propuštění osob z VTOS tak, aby se snížilo riziko možné recidivy či sociálního vyloučení. Poskytnout osobám propuštěným z VTOS podporu pro vytvoření podmínek na následný, zejména pracovní, život prostřednictvím kontinuální práce se zapojenými subjekty (PMS, ÚP ČR, obce, neziskové organizace, poskytovatelé sociálních služeb). Nezbytné je podpoření agendy sociálních kurátorů obecních úřadů a jejich propojení s dalšími aktéry, kteří se také podílejí na penitenciární a postpenitenciární péči.
Opatření	1. Vydání doporučeného metodického postupu zaměřeného na plynulý přechod osob ve VTOS do občanského života ve spolupráci s VS ČR. 2. Vydefinování pojmu peer pracovník (mentor s žitou zkušeností) a následné zavedení do zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. 3. Realizace a rozšiřování programů pro osoby ve VTOS podporujících jejich úspěšnou sociální reintegraci po propuštění z VTOS v rámci schválených finančních prostředků. 4. Pilotování nástrojů práce na podporu reintegrace odsouzených, kteří se chystají na propuštění ve vybraných věznicích. Projekt zmapuje potřeby propouštěných osob z VTOS a nastaví minimální standard práce s propuštěnými, kdy se stanoví odpovědnost pro subjekty podílející se na postpenitenciární péči.
Indikátor splnění	1. Vydání metodického postupu s celorepublikovou platností. 2. Předložení novely zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách v oblasti úpravy pracovníků v sociálních službách vládě. 3. Počet odsouzených, kteří ve VTOS prošli programem na podporu sociální reintegrace. 4. Realizace a vyhodnocení pilotního projektu.
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2., 4.), VS ČR (3.)
Spolupracující subjekty	MSP, VS ČR, PMS, MV, ÚP ČR, krajské úřady, obecní úřady, kraje, obce, NNO
Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

4.10 Prevence a snižování škod spojených s užíváním návykových látek a závislostním chováním

Číslo a název úkolu	Cíl 4.10.a: Snižit sociální vyloučení osob se závislostním chováním a snížit dopady užívání návykových látek v populaci osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených
Popis úkolu	Podporovat aktivity přispívající ke snižování sociálního vyloučení osob se závislostním chováním. Podporovat aktivity zaměřené na destigmatizaci osob užívajících návykové látky v kontextu destigmatizace duševních poruch a prevence sociálního vyloučení. Na úrovni veřejné správy podporovat používání odpovídajícího nestigmatizujícího jazyka za využití definice závislostní poruchy prostřednictvím intenzity užívání (např. intenzivní či škodlivé užívání versus alkoholismus či narkomanie) v politických a strategických dokumentech. V oblasti péče o osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené podporovat v rámci resortní působnosti realizaci ověřených preventivně-léčebných a reintegračních adiktologických programů s cílem přispět ke snížení negativních zdravotních a společenských dopadů spojených se závislostním chováním, včetně snížení míry sociálního vyloučení osob se závislostním chováním. Podporovat vznik a evaluaci nových typů služeb či opatření, které reagují na měnící se strukturu a potřeby osob ohrožených závislostí, na měnící se vzorce závislostního chování v populaci a přispívají ke snížení míry sociálního vyloučení osob se závislostním chováním (např. nízkoprahové služby pro intenzivní uživatele alkoholu, tzv. mokré domy, programy Housing First v oblasti sociálního bydlení či programy integrované péče o osoby s psychiatrickou komorbiditou). Posílit podporu služeb na sociálně-zdravotním pomezí a podporovat multidisciplinární přístup adiktologických služeb. Podporovat (finančně a metodiky) zapojení krajů a obcí do zajištění činnosti adiktologických služeb a posílit spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi v oblasti adiktologických služeb. Aktivity budou v souladu s Národní strategií prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027 a jejími akčními plány.
Opatření	1. Zvýšení kapacity ověřených preventivně-léčebných a reintegračních adiktologických programů přispívajících ke snížení negativních zdravotních a společenských dopadů spojených se závislostním chováním. 2. Vznik min. 1 nové adiktologické služby, která reaguje na měnící se strukturu a potřeby osob ohrožených závislostí, na měnící se vzorce závislostního chování v populaci a přispívají ke snížení míry sociálního vyloučení osob se závislostním chováním. 3. Propagace odpovídajícího nestigmatizujícího jazyka při tvorbě strategických dokumentů v gesci MZ, MV, MPSV, MSp, ÚV ČR dotýkajících se politiky v oblasti závislostí na národní úrovni.
Indikátor splnění	1. Počet úvazků na počátku a na konci sledovaného období. Údaje poskytne ÚV případně MPSV. 2. Vznik nové adiktologické služby. 3. Vytvoření slovníku Úřadem vlády ČR s aktuálně využívanými odbornými nestigmatizujícími termíny v oblasti závislostního chování, a jeho distribuce dalším resortům. V posledním roce sledovaného období dojde k vytvoření analýzy (na vzorku strategických dokumentů) v níž bude zhodnoceno využívání nestigmatizujících termínů.
Odpovědný subjekt	ÚV ČR (1.-3.)
Spolupracující subjekty	MZ, MV, MPSV, MSp, NNO, krajské úřady, obecní úřady, kraje, obce

Termín dokončení	2026/průběžně
Finance	V rámci stávajících zdrojů či dle možností a aktuálních potřeb státního rozpočtu a případně také z ESF+.

5. Realizace a monitorování Strategie sociálního začleňování

Číslo a název úkolu	Cíl 5.a: Vytvoření a zajištění plnění evaluačního plánu Strategie sociálního začleňování.
Popis úkolu	Pravidelné sledování plnění a vyhodnocování účinnosti opatření provádí Komise pro sociální začleňování, zřízená jako stálý poradní a koordinační orgán ministra práce a sociálních věcí v oblasti sociální politiky se zaměřením na boj proti chudobě a sociálnímu vyloučení, jejímiž členy jsou aktéři významní z hlediska ochrany zájmů osob čelících chudobě a sociálnímu vyloučení. Stejně jako se Komise pro sociální začleňování podílela na přípravě Strategie, očekává se i její zapojení při vytváření Akčních plánů ke Strategii.
Opatření	1. Vyhodnocení a monitoring Strategie sociálního začleňování. 2. Zpráva o plnění Strategie sociálního začleňování.
Indikátor splnění	1. Zasedání Komise pro sociální začleňování k vyhodnocování plnění a účinnosti opatření (průběžná realizace a monitorování) Akčního plánu Strategie (min. 1x ročně). 2. Zpráva o plnění a účinnosti opatření (předložení na vládu do 30. září po skončení platnosti každého jednotlivého Akčního plánu ke Strategii).
Odpovědný subjekt	MPSV (1., 2.)
Spolupracující subjekty	Komise pro sociální začleňování, gestoři opatření
Termín dokončení	průběžně
Finance	Úhrada výdajů bude hrazena v rámci schválených výdajových limitů dotčených kapitol státního rozpočtu na příslušný rok.

Seznam zkratek

AP	Akční plán
APSS	Asociace poskytovatelů sociálních služeb
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
CS	Cílové skupiny
CDZ	Centra duševního zdraví
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
ESF+	Evropský sociální fond plus
EU	Evropská unie
IPS ÚP ČR	Informační a poradenská střediska Úřadu práce České republiky
IPVZ	Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví
IS MPSV	Informační systémy Ministerstva práce a sociálních věcí
MAS	Místní akční skupina
MF	Ministerstvo financí České republiky
MK	Městské knihovny
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MOP	Mimořádná okamžitá pomoc
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
MSp	Ministerstvo spravedlnosti České republiky
MSp KVZ	Kancelář vládního zmocněnce Ministerstva spravedlnosti České republiky
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky
MV	Ministerstvo vnitra České republiky
MZ	Ministerstvo zdravotnictví České republiky
NNO	Nestátní neziskové organizace

NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
NS MAS	Národní síť Místních akčních skupin České republiky
NRZP	Národní rada osob se zdravotním postižením
OP JAK	Operační program Jan Amos Komenský
OPZ+	Operační program Zaměstnanost plus
ORP	Obec s rozšířenou působností
OSPOD	Orgán sociálně právní ochrany dětí
OZP	Osoby se zdravotním postižením
PČR	Policie České republiky
PMS	Probační a mediační služba
POÚ	Pověřený obecní úřad
RT	Rejstřík trestů
SDRUK	Sdružení knihoven České republiky
SES	Socioekonomický status
SMO ČR	Svaz měst a obcí České republiky
SMS ČR	Sdružení místních samospráv České republiky
SOÚ AV ČR	Sociologický ústav Akademie věd České republiky
SŠ	Střední škola
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
SÚPM	Společensky účelná pracovní místa
SZÚ	Státní zdravotní ústav
ŠPP	Školní poradenská pracoviště
ŠPZ	Školská pedagogická zařízení
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
ÚPVZD	Ústav pro výkon zabezpečovací detence
ÚV ČR	Úřad vlády České republiky
UZS	Unie zaměstnavatelských svazů

ÚZIS	Ústav zdravotnických informací a statistiky
VOŠ	Vyšší odborná škola
VPP	Vedlejší pracovní poměr
VS ČR	Vězeňská služba České republiky
VŠ	Vysoká škola
VTOS	Výkon trestu odnětí svobody
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i.
VV	Výkon vazby
ZŠ	Základní škola